

09.2025
JG 29
#06

RANDKRANT

Maandblad over de Vlaamse Rand

FR-DE-EN
Traductions
Übersetzungen
Translations

Wandelen, fietsen, ontdekken tijdens de Gordel

YARNBOMBER FATIMA UALGASI

De wereld aan
elkaar haken

DE WAALSE RAND

Op zoek naar
zichzelf

Nederlands
versterken

De bibliotheek is er
voor iedereen

Wat speelt er achter
de gevels van onze
woonblokken?

DE KETTING

Sylvie Vande Lannoote (39) uit Dworp werd door Lies Declerck aangeduid om **de ketting** voort te zetten. Vande Lannoote is leerkracht en speelt vaak 'taxi mama' voor de drie dochters van het gezin.

INHOUD

Wandelen, fietsen, ontdekken tijdens de Gordel

Op de eerste zondag van september is het in de Vlaamse Rand tijd voor de Gordel. Vanuit focusgemeente Asse-Zellik vertrekken tijdens dit evenement tal van wandel-, fiets- en graveltochten. Je kan er ook terecht voor G-sport, urban sports, animatie, en optredens van onder meer #LikeMe.

'Tram vier is een horde die ik moet nemen'

Sylvie Vande Lannoote is oorspronkelijk afkomstig van Sint-Genesius-Rode, waar ze school liep in het Onze-Lieve-Vrouw Instituut. 'Daarna studeerde ik regentat secundair onderwijs aan de Katholieke Hogeschool in Leuven. Na mijn studies ging ik terug naar Rode, en nu bevinden huis, werk en lief zich onder de kerktoeren van Dworp. Ik geef les Economie en Mens en Samenleving in Sint-Victor in Alsemberg. Inmiddels sta ik 7 jaar in het onderwijs en ik doe mijn job graag. We hebben drie kinderen: een tweeling van 10 jaar en een dochter van 6 jaar. Dat maakt dat mijn echtgenoot met vier vrouwen onder één dak leeft. Ik speel vaak *taxi mama*. Onze kinderen zitten niet stil. Ze zwemmen bij Funtime in het zwembad van Rode. Ze volgen alle drie ook dans bij Giants in Beersel en de tweeling gaat naar de les Woord aan de Academie in Halle.'

Betere versie

In november van dit jaar wordt Vande Lannoote 40 jaar. 'Ppfff. Tram vier. Dat is toch een horde die ik moet nemen door voor een betere versie van mezelf te gaan. Zo ben ik dit schooljaar gestart met een sportprogramma bij vzw Sportopia in Beersel, waar mijn man Jeroen naschoolse sportactiviteiten en sportkampen voor kinderen begeleidt. Sportopia heeft een specifiek aanbod voor volwassenen en er zijn heel wat mama's die opnieuw willen sporten. De onderbroken nachten van de kinderen zijn inmiddels voorbij en dat biedt mogelijkheden. Ik merkte vorig jaar dat er wat kilo's aan zijn blijven plakken en startte daarom met een sportprogramma om mezelf wat bij te sturen, frisser te zijn en meer energie te hebben. Ze bieden van pilates tot powertraining aan.'

Onthaasten

In haar vrije tijd gaat Vande Lannoote graag in het Hallerbos wandelen. 'We wonen vlakbij en wandelen is voor mij een moment van onthaasten. We wonen hier graag. Sinds corona ga ik vaak een avondje stappen met de vriendinnen. Dan wandelen we zo'n 10 km in de groene omgeving en praten we bij. Dat is zeer ontspannend. We pikken ook wel eens een voorstelling mee in De Meent, waar er ook een mooi aanbod voor de kinderen is. Zaterdag is het marktdag in Halle. Dat is een vaste afspraak. We gaan niet zoveel uit eten, maar houden ervan om met vrienden in de tuin te barbecueën. Met een barbecue en mooi weer is het weekend geslaagd.'

Ontspannen en renoveren

Een vaste waarde tijdens de winter is de skireis met een dertig vrienden naar Frankrijk, jeugdvrienden van bij de Kazoukampen uit de Rand. 'In de zomer gaan we een paar weken naar De Panne aan zee, waar mijn ouders een appartement hebben. We hebben een abonnement op Plopsaland dat vlakbij is. Dat is leuk. We gaan soms maar voor een paar uur. Plannen in de nabije toekomst zijn er zeker. Vijf jaar geleden kochten we ons huis. Het is deels gerenoveerd, maar we gaan het dak van de veranda energiebewust maken en een zonneterras en een extra badkamer voor de meisjes installeren.' ●

TEKST Joris Herpol - FOTO Filip Claessens

25

© Keen Bros

Wat speelt er achter de gevels van onze woonblokken?

'We zien de problemen buiten, maar krijgen amper inzicht in wat er zich achter de gevels, laat staan in de hoofden en de harten afspeelt.

Ik kan niet weten wat mensen denken en voelen, maar ik wil wel dat we daar met zijn allen wat meer aandacht voor hebben.'

VERDELING RandKrant september wordt bus-aan-bus verdeeld in Grimbergen, Vilvoorde, Machelen, Zaventem, Kraainem, Wezembeek-Oppeem, Tervuren, Overijse en Hoeilaart.

Chronisch ziek maar niet uitgeteld

De wereld aan elkaar haken

Fatima Ualgasi is al meer dan 25 jaar chronisch ziek. Werken lukt niet meer en dat heeft er mede voor gezorgd dat ze in armoede is beland. Toch kiest ze ervoor om het leven positief te bekijken.

VOLG ONS OOK OP

RandKrant.be

Instagram

RingRand app

06 Van Asse tot Zaventem

07 De maand

09 Jonge wind
Elliot Vermeulen

12 Regionaal Landschap
Pajottenland en
Zennevallei

13 Markante figuren
Marc Sleen

14 Grensgebieden
De Waalse Rand

17 Als boeren en stedelingen
bondgenoten worden

20 De burgemeester spreekt
een laatste keer

22 De bibliotheek is er
voor iedereen

23 Bijzondere burens
Dagpauwoog

24 Toen de dieren niet
spraken

26 Plekken met toekomst
Nationaal Park
Brabantse Wouden

30 Kunst als een spelletje

32 Gemengde Gevoelens
Farideh Ghalandari

DE GORDEL

De Gordel ontstond in de jaren 1980 en wil op een sportieve manier het Vlaamse en groene karakter van de Rand in de verf zetten. Vandaag trekt de Gordel jaarlijks ruim 20.000 deelnemers naar het provinciedomein van Huizingen en de focusgemeente; dit jaar Asse-Zellik. Partners van de Gordel zijn onder meer de Vlaamse Gemeenschap, vzw 'de Rand', provincie Vlaams-Brabant en de gemeente Asse-Zellik.

Gordelen vanuit Huizingen en Asse-Zellik

Op de eerste zondag van september is het in de Vlaamse Rand tijd voor de Gordel. Vanuit focusgemeente Asse-Zellik vertrekken tijdens dit evenement tal van wandel-, fiets- en graveltochten. Je kan er ook terecht voor G-sport, urban sports, animatie en optredens van onder meer #LikeMe.

TEKST Michaël Bellon – FOTO Filip Claessens

👤 Tim Laureys

Wie op 7 september deelneemt aan de Gordel kan voor extra animatie terecht in het provinciaal domein van Huizingen en in focusgemeente Asse-Zellik. Huizingen is elk jaar trekpleister van de Gordel; de focusgemeente wisselt in principe jaarlijks. Dit keer is Zellik, deelgemeente van Asse, aan de beurt. Plaats van afspraak is het nieuwe vrijetijdscentrum 't Gezel aan de Noorderlaan, en de nieuw aangelegde Gemeentetuin ertegenover.

Focus op Zellik

‘Daar kunnen de deelnemers van de Gordel op zondag 7 september terecht voor een reeks gevarieerde activiteiten’, legt Tim Laureys van de Dienst Evenementen van Asse uit. ‘We hebben daar nu een mooie infrastructuur met ook sportveldjes om onder meer 3x3 basket te spelen, maar ook andere urban sports, zoals een obstakelparcours of breakdance. Zo focussen we ons op activiteiten voor jongeren, die niet altijd makkelijk te bereiken zijn.’

Uiteraard kunnen Gordelaars in Zellik

ook terecht om te wandelen en te fietsen. Laureys: ‘Hier is een startplaats voor wandelingen van 5, 10 en 15 km en voor fietstochten van 20, 40, 60 km en natuurlijk de 100 km, nog altijd de Gordelklassieker. Maar er vertrekken ook pelotons waarmee je aan verschillende snelheden 125 km kan fietsen, en er is ook een graveltocht. In het luik G-sport zitten inclusieve fiets- en wandeltochten, ook voor mensen met een rolstoel of een beperking.’

Stoppen en kijken onderweg

Voor wie in Zellik gaat wandelen of fietsen, valt er onderweg heel wat te bekijken en te beleven. Laureys: ‘We hebben samen gezeten met de collega’s van de diensten Lokale Economie en Cultuur om de organisatoren van Golazo en Flanders Classics een aantal bezienswaardigheden aan te reiken waar deelnemers op het parcours voorbij zullen komen. Denk aan leuke horecazaken, handelaars van streekproducten of lokale bezienswaardigheden, zoals de Sint-Bavokerk, het

FR Gordelen depuis Huizingen et Asse-Zellik

Le premier dimanche de septembre, c'est le dimanche du Gordel. De nombreuses randonnées pédestres, cyclistes et gravel partent de la commune d'Asse-Zellik, qui est au centre de l'événement. Vous pourrez également y pratiquer des sports adaptés, des sports urbains, profiter d'animations et assister à des concerts, notamment de #LikeMe. Le rendez-vous est fixé au nouveau centre de loisirs 't Gezel (Noorderlaan à Zellik) et dans le nouveau jardin communal aménagé en face. ‘Les participants pourront s'y rendre le 7 septembre pour toute une série d'activités variées’, explique Tim Laureys, du Service Événements d'Asse.

Ideale regio om te fietsen

👤 Steven De Neef

kasteel van Zellik, brouwerij Mort Subite, maar ook aan de mooie natuur van Zellik en omstreken, zoals het Laarbeekbos, het Kerremanspark of het Waalborrepark. Daarnaast had Asse al een themawandeling rond de sprookjes van Hans-Christian Andersen die op 7 september geïntegreerd wordt in de Gordel. Deelnemers kunnen op die wandeling regelmatig luisteren naar een verhaaltje. Daarmee willen we ook anderstaligen bereiken. Want bij het benadrukken van het Vlaamse karakter van de regio hoort de focus op het Nederlands als verbindende taal te liggen.'

Zang en dans

Tot slot is er heel wat randanimatie. Met om te beginnen een muzikaal programma. Laureys: 'Beginnen doen we met een lokale act. Invictus Dance is een dansschool die momenteel snel groeit. Daarvan zullen verschillende groepen optreden. Daarna volgen de drie jonge gasten én stemmen van Trivox (13 uur), het muzikale duo Bram en Lennert uit Ninove (15 uur), die in de buurt almaar meer bekendheid genieten en altijd voor ambiance zorgen. Top of the bill is #LikeMe, de band van de populaire Vlaamse jeugdsérie, die in de vroege namiddag eerst in Huizingen optreedt en bij ons de middag afrondt om 17 uur. Alle randanimatie begint vanaf de middag en loopt af rond 18 uur. Uiteraard kan je ter plekke terecht voor een hapje en een drankje.' ●

Gordel 7 september Programma in Zellik

– **Fietsen:** 20 km – 40 km – 60 km – 100 km (Gordelklassieker) – 125 km (Gordelvelo) – 24 km/u – 27 km/u – 30 km/u – Gravelbike (60 km – 95 km)

– **Wandelen:** 5 km – 10 km – 15 km – G-sport, urban sports, animatie, optredens

Deelnemen is gratis behalve voor de pelotons. Inschrijven kan via de website, www.degordel.be

Steven De Neef (Asse, 1971) zit al bijna zijn hele leven in de wielrennerij. Hij begon te trainen op zijn dertiende.

Dat de meeste coureurs uit West-Vlaanderen of de Kempen zouden komen, spreekt deze kenner van het wielrennen tegen. 'Ook de streek rond Brussel is een goede plek om als wielrenner te ontbolsteren. Kijk maar naar Remco Evenepoel vlakbij in Schepdaal. Of je nu richting Halle, Waals-Brabant, het Pajottenland of de Vlaamse Ardennen rijdt, vanuit de Rand zit je meteen in goed gebied om te trainen.'

De Neef werd beroepsrenner in 1997. Hij reed onder meer bij Collstrop, Marlux en Jong Vlaanderen, en stopte pas op zijn 41e met koersen. Nu is hij ploegleider bij de profs van wielervormatie Intermarché-Wanty, het eerste Waalse team ooit dat doordrong tot de hoogste rang van World Tour-team. In 2024 verbaasde de ploeg in de Tour de France nog met drie etappezeges en de groene trui voor de Eritrese vedette Biniam Girmay. Tijdens de Tour van dit jaar raakte bekend dat de ploeg een fusie zal aangaan met Lotto.

Als De Neef op zijn eigen wielercarrière terugblijkt, pikt hij er vooral zijn prestaties op de piste uit. 'Ik heb een aantal Belgische titels behaald op de piste. Mijn tweede plaats achter Bradley Wiggins op het EK op de piste zal mij altijd bijblijven. Dat hij in het wielrennen zou blijven, was uiteindelijk geen verrassing. 'Als je van je hobby je beroep kunt maken, dan laat je dat niet liggen. Ik had op het einde van mijn wielercarrière al veel met de jonge gasten uit de ploeg van Jong Vlaanderen gewerkt, dus toen ik in 2013 het aanbod kreeg om sport-directeur te worden bij wat toen nog Accent Jobs-Wanty heette, heb ik niet getwijfeld.'

Hoe verliep de evolutie naar het niveau van de World Tour?

'Mijn eerste jaar was moeilijk, maar toen Hilaire Van der Schueren in 2014 ploegleider werd, konden we dankzij zijn contacten betere renners en sponsors aantrekken en konden we groeien. De prestaties leverden

een wildcard voor de Tour op en toen was de trein vertrokken. Ook Biniam liet vanaf 2020 meteen zien wat hij kan, al was de Tour van vorig jaar wel uitzonderlijk, want als je als ploeg in de Tour één rit wint, mag je eigenlijk al tevreden zijn.'

Betekent het drukke schema van de World Tour meer werk en meer verplaatsingen naar het buitenland?

De Neef: 'Het wielrennen is een heel competitieve omgeving. Ik denk dat ik van januari tot juli misschien zes weken thuis ben geweest, maar je weet dat dat bij de job hoort.'

Wat zijn de belangrijkste verantwoordelijkheden van een ploegleider?

'Je bent eindverantwoordelijke voor de organisatie en de tactiek: de planning van de staf en de renners, de tactische besprekingen voor en tijdens de wedstrijd in de wagen. Want je kan zoveel gegevens over de conditie van de renners en het profiel van het parcours hebben als je wil, tactische plannen moeten meestal toch worden bijgestuurd naargelang de wedstrijdstandigheden. Gelukkig maar, anders konden we beter PlayStation spelen.'

In september wordt het WK wielrennen gereden. Dat is een aangelegenheid voor landenteams en dus niet voor de commerciële ploegen, maar misschien zal er wel iemand van jouw team aanwezig zijn?

'Het is speciaal dat het WK voor het eerst in Afrika (Rwanda, red.) wordt gereden. Met Biniam hebben we de beste Afrikaan in onze ploeg, maar ik vrees dat het parcours voor hem en voor de andere Afrikaanse renners net wat te lastig zal zijn, en dat is natuurlijk wel jammer.'

Zelf zit De Neef momenteel met zijn ploeg in de Vuelta, de laatste rittenkoers van de World Tour dit jaar, waarna tot half oktober nog enkele ééndagskoersen volgen. De Gordel in zijn vroegere hometown Asse zien passeren, is er dus helaas niet bij. ●

© f.c.

Welzijnsrapport: tekorten blijven

HALLE-VILVOORDE Ondanks de inspanningen van de voorbije jaren is de historische achterstand in het aanbod van de welzijns- en zorgsector in Halle-Vilvoorde nog altijd niet weggewerkt. Dat blijkt uit het jongste welzijnsrapport van de provincie Vlaams-Brabant. 'Sinds de eerste analyses zijn er merkelijke verbeteringen in het toewijzingsbeleid van de financiële middelen aan de welzijnsvoorzieningen in de regio, maar toch blijft in een aantal sectoren de achterstand bestaan, onder meer bij de Centra voor Algemeen Welzijnswerk (CAW)', zegt gedeputeerde voor Data en Analyse Tom Dehaene (cd&v).

Ook op het vlak van jongerenwelzijn en geestelijke gezondheidszorg blijven er grote pijnpunten bestaan. 'In de geestelijke gezondheidszorg gaat de kleinste subsidie-enveloppe per inwoner voor de Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg (CGG) naar Halle-Vilvoorde. De achterstand

kon niet weggewerkt worden door de laatste investeringen. Op het vlak van beschut wonen en psychiatrische verzorgingstehuizen beweegt er weinig, waardoor de situatie niet verandert en het lage aanbod in Halle-Vilvoorde blijft.'

'Vlabinvest blijft een belangrijk instrument om de zorgachterstand mee te helpen wegwerken', zegt gedeputeerde voor Vlabinvest Gunther Coppens (N-VA). 'Via Vlabinvest dragen we concreet bij aan het wegwerken van de zorgachterstand in onze provincie en in het bijzonder de ruime Vlaamse Rand. Vlaanderen voorziet jaarlijks 2.350.000 euro die we in de vorm van subsidies uitkeren voor investeringen in gronden, gebouwen en inrichting van welzijns- en zorgvoorzieningen die een beter zorgaanbod creëren. Daarnaast wil Vlabinvest inspelen op de zorgachterstand in specifieke regio's door zelf de trekker te zijn van initiatieven.' - TD

Kamperen in andermans tuin

WOLVERTEM *Welcome to my Garden* heeft in de voorbije vijf jaar een netwerk van meer dan 8.000 mensen uitgebouwd die hun tuin ter beschikking stellen als gratis kampeerplek voor niet-gemotoriseerde 'trage' reizigers. Een van de initiatiefnemers is Dries Van Ransbeeck uit Wolvertem. 'In 2020 maakte ik een kaartje met daarop de tuin van mijn ouders in Wolvertem en deelde het online. Al snel bleek dat er veel mensen wilden meedoen', vertelt Van Ransbeeck. 'Na twee uur hadden er zich al 50 tuineigenaars aangemeld. Twee weken later waren dat er al 500. Vandaag telt Welcome to my Garden meer dan 8.000 tuinen in verschillende landen waaronder België, Nederland, Duitsland, Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk en Spanje, met als missie om traag reizen toegankelijker te maken. Via ons onlineplatform vinden trage reizigers een leuke en veilige kampeerplek, en kunnen gastheren en -dames op een laagdrempelige manier nieuwe mensen ontmoeten.' Intussen telt de community 4.500 leden die het platform gebruiken. - TD

i www.welcometomygarden.org

⬇

© f.c.

© fc

Ecologische tuin aanleggen

VLAAMSE RAND Herman Dierickx, journalist, tuinontwerper, ecooloog en medewerker van RandKrant toont in zijn nieuwe boek *Ontwerp je eigen ecologische tuin* hoe je zo'n tuin uittekent, aanlegt en beheert. 'Mijn bedoeling is om mensen een reeks handvatten aan te reiken om zelf aan de slag te gaan bij de aanleg van een ecologische tuin', vertelt Dierickx. 'Het boek bevat theoretische achtergrond, maar ook heel veel praktische tips over hoe je zo'n ecologische tuin best aanlegt. Je leert bijvoorbeeld welke planten goed bij elkaar passen en hoe je dankzij een aantal ingrepen nooit meer water hoeft te geven, bepaalde insecten en vogels aantrekt en een biologische moestuin kan combineren met een natuurlijke siertuin.' – TD

Ontwerp je eigen ecologische siertuin van Herman Dierickx is verschenen bij uitgeverij Sterck & De Vreese, 384 blz., 39,90 euro.

Nieuwe stelplaats De Lijn

MACHELEN Vervoersmaatschappij De Lijn heeft de eerste concrete stappen gezet om een nieuwe stelplaats te bouwen langs de Woluwelaan in Machelen. De Lijn heeft een grond aangekocht en gaat nu op zoek naar een ontwerp bureau. Het gaat om een terrein van meer dan 3,5 ha tussen het viaduct van Vilvoorde en de Gamma. Tegen 2030 moet de nieuwe stelplaats de huidige infrastructuur aan de Harensessteenweg vervangen. 'De nieuwe stelplaats zal plaats bieden aan standaardbussen en aan de langere trambussen van 24 meter', klinkt het bij De Lijn. 'De site zal volledig geëlektrificeerd zijn in het kader van onze ambitie van om tegen 2035 een volledig emissievrij openbaar vervoer aan te bieden.' – TD

Tuin der Onlusten

ALSEMBERG Nog tot 14 september kan je elk weekend telkens van 13 tot 18 uur een van de meest bijzondere plekjes in de Vlaamse Rand ontdekken. Want dat is de Tuin der Onlusten in Alseberg zonder twijfel. Kunstenaar Al Balis houdt er in augustus en september zijn jaarlijkse *Tuin-toonstelling*. De kleurrijke beeldentuin toont werk van Balis zelf, maar ook van collega's Beg-Tsé, Medhi Khammal en Nora De Rycke. Bezoekers kunnen door de tuin wandelen, er op een bankje rusten en intussen hun ogen de kost geven. De beelden, objecten en installaties spreken tot ieders verbeelding. – TD

Tuin-toonstelling Tuin der Onlusten op 30-31/8, 6-7/9 en 13-14/9 van 13 tot 18 uur, Klutsstraat 24, 1652 Alseberg

© fc

© fc

- Aan de zuidzijde van de Woluwelaan (R22) in **Diegem** wordt een busbaan aangelegd vanaf de Haachtsessteenweg (N21) tot voorbij het Alfons De Cockplein.
- Langs de opengelegde Woluwe komt er een dubbelrichtingsfietspad tussen de Oude Woluwelaan en de Haachtsessteenweg. Het Diegempalein krijgt een volledige make-over.
- De plannen voor een logistiek complex langs het Woluwedal in **Sint-Stevens-Woluwe** worden fors teruggeschoefd. Het project omvat nu 45 laadkades in plaats van 96.
- De maximumsnelheid op een deel van de Ninoofsessteenweg ter hoogte van het centrum van **Schepdaal** wordt verlaagd van 70 naar 50 km/u.
- De tuin van de pastorie in **Vossem** zal in de toekomst dienst kunnen doen als overstort voor een nieuwe riolering.
- In het Maurits Duchépark in **Vilvoorde** krijgt het basketbalpleintje een kleurrijke make-over.
- Zwembad De Wauwer in **Meise** breidt zijn openingsuren uit. Vanaf september kan je er elke maandag van 8 tot 9 uur de week met een frisse duik starten.
- Het zwembad Pierebad in **Strombeek-Bever** zal vanaf 15 september drie maanden gesloten zijn wegens grondige renovatiewerken.
- **Asse** gaat twee jaar lang de drukke Assessteenweg compleet vernieuwen. De projectzone bevindt zich tussen de rotonde Huinegem en het dorpscentrum van Bollebeek, goed voor een afstand van 2,5 km. Kostprijs: 10 miljoen euro.

- Inwoners van **Hamme** kanten zich tegen de ontwijding van het Sint-Gudulakerkje
- In de Langensteenweg in **Merchtem** opende Café Velo, een café helemaal in het teken van het wielrennen.
- De brandweerzone Vlaams-Brabant West zal een beroep kunnen doen op vier drones die livebeelden kunnen sturen voor aankomst van de brandweerwagens op de plek van interventie.
- Brouwerij Lindemans uit **Vlezenbeek** sleepte bij de uitreiking van de World Beer Awards maar liefst tien prijzen in de wacht. De Lindemans Framboise werd uitgeroepen tot de beste framboise van de wereld.
- **Beersel** heeft, met de steun van de Provincie Vlaams-Brabant en de Vlaamse overheid, erosiebestrijdingswerken uitgevoerd op een akker ter hoogte van de Hoogkouter in **Dworp**. Met een houthakseldam wil men de water- en modderoverlast aanpakken.
- Het parket van **Halle-Vilvoorde** trekt aan de alarmbel omdat er steeds meer bestuurders met een verboden e-step rijden die is opgedreven tot snelheden die (veel) hoger liggen dan de toegelaten maximumsnelheid van 25 km/u.
- Intercommunale Haviland verhuist eind dit jaar naar een gloednieuwe hoofdzetel op de PIVO-site in **Relegem**.
- De Provincie Vlaams-Brabant verwerkte in 2024 meer dan 85.000 GAS-boetes, waarvan het merendeel snelheidsovertredingen.
- De hondenloosloopweide aan de begraafplaats in **Meise** zal worden verplaatst om de rust en de sereniteit te bewaren.
- Aan de zes belangrijkste invalswegen van **Merchtem** zijn nieuwe welkomstborden geplaatst met de tekst 'Welkom in Merchtem: Vlaamse gemeente'. – JH

© fc

Nieuwe voorzitter vzw 'de Rand'

ASSE Stefan Stiers uit Asse is sinds juni de nieuwe voorzitter van vzw 'de Rand'. Hij volgt Hubert Lyben op die in mei van dit jaar overleed. Stiers is directeur bij Proximus NXT en al bijna een kwarteeuw voorzitter van cd&v Asse. 'Het is een voorrecht om mijn schouders mee onder de werking van vzw 'de Rand' te kunnen zetten', reageert Stiers. 'De voorbije maanden deed ik een ronde van de gemeenschapscentra en ik maakte overal kennis met een enthousiast en dynamisch team.'

Stiers groeide op in Zellik en is vertrouwd met de uitdagingen die de Vlaamse Rand kent. 'Het Nederlands versterken is en blijft een heel belangrijke taak van vzw 'de Rand'. De Nederlandse taal is een instrument dat mensen met mekaar kan verbinden. Anderstaligen overtuigen om Nederlands te leren, moet je naar mijn mening niet op een dwingende manier doen, wel verwelkomend en verbindend.' – TD

©

Zingen maakt je blij

VLAAMSE RAND Koor&Stem, de Vlaamse koepelorganisatie voor vocale amateurkunst, wil van 20 tot 29 september opnieuw zo veel mogelijk mensen aan het zingen krijgen met *Start to Sing*. 'Uit onderzoek blijkt dat veel mensen wel willen zingen, maar denken dat ze het niet kunnen. Met Start to Sing willen we laten zien dat je niet moet kunnen zingen om te mogen zingen. Voor elke stem is er een plek, en samen zingen is gewoonweg leuker', aldus Jeroen Keymeulen, directeur van Koor&Stem.

'Iedereen met zangkriebels kan in september meedoen met workshops, open repetities en proeflessen georganiseerd door heel wat koren, verenigingen en academies.' In onze regio is dat onder meer het geval in Meise, Grimbergen, Dilbeek en

Halle. 'Dit keer krijgt Start to Sing een extra dimensie met een maatschappelijk thema: zingen als middel om Nederlands te leren. Koor&Stem ontwikkelde samen met Theater van A tot Z de liedbundel *Dag vreemde man*, een selectie Nederlandstalige kleinkunstliederen in toegankelijke koorarrangementen. De bundel komt tegemoet aan de wens van vele koren om eenvoudige liederen in het Nederlands te zingen, maar kan ook worden ingezet tijdens de lessen Nederlands voor anderstalige nieuwkomers', zegt Keymeulen. 'Het is niet enkel een creatieve uitlaatklep, maar ook een effectieve en plezierige manier om nieuwe woorden, klanken en uitdrukkingen op te pikken.' – TD

www.start-to-sing.be

‘Eén liedje kan alles veranderen’

Jonge hazewind Elliot Vermeulen uit Wezembeek-Oppem is 18 en ongrijpbaar op een atletiekpiste. Dit jaar stelde hij het 44 jaar oude Belgische juniorenrecord op de 1.500 meter al tweemaal scherper, met liefst 6 seconden. Zijn recordtijd is nu 3:42.76. Maar Elliot heeft ook oog voor de kleine geluksmomenten in het leven.

TEKST Michaël Bellon – FOTO Filip Claessens

Wat kan jij dat veel anderen niet kunnen?

‘Veel mensen zullen denken: snel lopen, maar dat kunnen veel andere atleten ook. Daarom zou ik durven zeggen dat ik beter met druk kan omgaan dan de meeste mensen. Ik beoefen een sport die veeleisend is op dat vlak. Zeker op het hoogste niveau. Atletiek is een sport waar je mentaal sterk voor moet staan omdat je met veel externe druk te maken krijgt.’

Waar kijk je in het dagelijks leven vaak naar op?

‘Ik heb niet per se iets waar ik naar opkijk, maar wel iets waar ik dagelijks mee bezig ben: mijn doelstellingen. Als ik even wat minder gemotiveerd ben, dan weet ik dat ik aan mijn doelstellingen moet denken om die motivatie terug te vinden. Sommigen denken misschien dat je altijd gemotiveerd moet zijn om lastige zaken aan te pakken. Maar motivatie is inconsistent. Op sommige dagen heb je zin om eraan te beginnen, terwijl er veel dagen zijn waarop dat absoluut niet het geval is. Op zo’n dagen is het belangrijk dat je discipline en je oog voor je uiteindelijk plan het even overnemen.’

Wanneer ervaar je echte geluksmomenten?

‘Natuurlijk is het fijn om een doel te bereiken, iemand trots te maken of iets te doen waarvan je dacht dat het niet zou lukken. Maar echte geluksmomenten zitten voor mij in

de kleine dingen. Bijvoorbeeld een liedje dat perfect bij mijn gevoel past, de zon die op mijn gezicht schijnt, of het genieten van een lekkere maaltijd. Ook een gezellig moment met een vriend of een onverwacht grappig moment kan me blij maken. Juist omdat die dingen spontaan gebeuren, voelen ze zo bijzonder.’

Welk voorwerp zou je echt niet kunnen missen, behalve je smartphone?

‘Mijn koptelefoon. Muziek is voor mij meer dan alleen achtergrond. Het beïnvloedt hoe ik me voel en waar ik me op focus. Of ik nu sport, werk of wandel, muziek helpt me in de juiste stemming te komen. Een energiek nummer geeft me motivatie, terwijl rustige muziek me helpt ontspannen. Soms kan één liedje alles veranderen, en daarom zou ik mijn koptelefoon echt niet kunnen missen.’

Waar wil je graag eens op vakantie?

‘Marokko. Het land heeft een rijke cultuur en een interessante geschiedenis. Wat me vooral aantrekt, is de mix van oud en nieuw in de steden. Van de kleurrijke markten in Marrakech tot de prachtige woestijn, er is zoveel te zien. Ook het eten lijkt me heerlijk. Marokkaans eten staat bekend om zijn rijke smaken en kruiden. Het lijkt me geweldig om dat ter plaatse te proeven.’

Welke serie is een aanrader?

‘Mocht je me de vraag drie maanden geleden hebben gesteld, dan had ik zonder twijfel

Breaking Bad gezegd. Maar nu ik *Better Call Saul* heb gezien, vind ik dat die serie zich echt onderscheidt. Wat *Better Call Saul* speciaal maakt, is hoe het met veel diepgang en subtiele details een sterk verhaal vertelt. Het draait niet alleen om actie of grote dramatische momenten, maar vooral om de psychologische en emotionele verandering van Jimmy McGill naar Saul Goodman.’

Wat is het beste dat de digitale wereld heeft voortgebracht?

‘Zonder twijfel het internet. Het heeft onze levens zo ingrijpend veranderd en verbeterd dat ik me niet kan voorstellen hoe te leven zonder. Al is dat ook omdat ik nooit een wereld zonder internet heb meegemaakt en het nu een grote rol speelt in onze maatschappij. Er zijn natuurlijk nadelen, maar de voordelen zijn niet te onderschatten.’

Wat is het mooiste plekje in je omgeving?

‘Het park van Tervuren. Meestal ga ik daarheen om te trainen en telkens ik er kom, voelt het rustig en ontspannend. Of ik er nu ga lopen, wandelen of even op een bankje zit, het is altijd een fijne ontsnapping van de drukte van de dag. Vooral in de herfst en de lente heeft het park iets magisch. De veranderende kleuren, de frisse lucht en de stilte maken het tot een plek waar je echt tot rust komt. Soms zijn het juist de simpele dingen, zoals een rustige omgeving en frisse buitenlucht die het meeste betekenen. ●

Chronisch ziek maar niet uitgeschakeld

De wereld aan elkaar haken

Fatima Ualgasi (60) is al meer dan 25 jaar chronisch ziek. Werken lukt niet meer en dat heeft er mede voor gezorgd dat ze in armoede is beland. Toch kiest ze ervoor om het leven positief te bekijken.

TEKST Anne Peeters – FOTO Filip Claessens

Via sociale media en met een haaknaald en warme wol zet deze BV – Bekende Vilvoordse – zich met haar vrijwilligerswerk actief in om meer kleur en leven in haar stad te brengen.

Als je in het Maurits Duchépark in de Far-West een vrolijk gekleurde banner vol figuurtjes ziet hangen bij het speelplein, dan weet je dat Fatima Ualgasi in de buurt is geweest. *Yarnbombing* – een vorm van street art die objecten in de openbare ruimte decoreert – is haar ding. Het is haar manier om meer warmte en zachtheid in Vilvoorde te brengen.

Vanwaar die missie?

‘Yarnbombing is heel toevallig op mijn pad gekomen. Ik had in de bibliotheek een boek over deze kunstvorm uitgeleend en de bibliothecaresse vroeg me of ik daarin geïnteresseerd was. Ze gingen net een groep oprichten. Wilde ik niet meedoen? Ja, dat wilde ik wel. We hebben toen de jeugdbibliotheek aangekleed met haakwerk. Ik leerde er nieuwe mensen kennen, ook iemand van het Huis van de Mens hier in Vilvoorde. Zij heeft het Yarnbombing Café in gang gezet. Elke vrijdag komen we samen. Wat ik heel leuk vind aan onze haakgroep is dat we echt inclusief zijn. We hebben iemand die in een rolstoel zit, twee jonge Marokkaanse meisjes... Het gaat om méér dan haken alleen, we zijn

een mensenrechtenorganisatie. Zo hebben we bijvoorbeeld een regenboogvlag gehaakt, die vorig jaar helaas vernield is. Da's heel jammer natuurlijk, maar toch wil ik positief blijven. We blijven nieuwe projecten bedenken en uitvoeren. We zijn bijvoorbeeld van plan om in de toekomst iets te doen rond de Salangaanbrug. Ik geef ook twee namiddagen per maand haakworkshops. Haken is iets wat ik kan doen, want mijn lichaam werkt niet altijd mee.’

Wat is er mis met je gezondheid?

‘Ik heb de pech dat ik niet één, maar twee chronische ziektes heb gekregen. Dat zorgde ervoor dat ik mijn werk als bibliothecaris niet meer kon doen. In een ver verleden studeerde ik Germaanse filologie aan de VUB en daarna volgde ik een bibliotheekopleiding. Ik werkte een aantal jaren bij de documentatiedienst van 11.11 en het Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie. Zalig vond ik dat. Tot ik door mijn gezondheidsproblemen – ik had een ernstige vorm van bloedarmoede en sarcoidose, een ziekte die voortdurend ontstekingen in je lichaam veroorzaakt – niet langer kon werken. Daarna werd het echt heel moeilijk. Ik was continu doodmoe. Er kwamen slaapaandoeningen als rusteloze benen en slaapapneu bij. De vermoeidheid verergerde de ontstekingen en zo raak je in een vicieuze cirkel. Mijn leven is toen

helemaal veranderd. Het heeft me een zware depressie gekost. Ik ben een tijdje opgenomen in een psychiatrische afdeling, en ik ben ervaringsdeskundige in armoede geworden.’

Hoe is dat gebeurd?

‘Ik heb lang met die depressie geworsteld. En als je niet meer kan werken, dan gaat het snel. Ik heb nog geluk: ik woon in het huis van mijn grootouders. Ik heb een Marokkaanse vader die vrij snel uit beeld was. Mijn grootouders hebben me opgevoed. Ik heb roots in vier landen. Er is mijn Belgische moeder, Marokkaanse vader en dan ook nog mijn grootmoeder, die uit een Duitstalig gezin in het toenmalige Tsjechoslowakije kwam. Na de oorlog zijn de meeste Duitsers in landen zoals Tsjechië verdreven. Haar familie kwam terecht in de buurt van Berlijn, in het vroegere Oost-Duitsland. Om de twee jaar gingen we daar op bezoek. Ik ben er vaak geweest,

“Armoede kan iedereen overkomen. Veel mensen beseffen dat niet.”

heb een sterke band met Duitsland. Duits was eigenlijk mijn tweede taal. Daarom ging ik Germaanse filologie studeren. Om maar te zeggen hoe belangrijk mijn grootouders voor mij zijn geweest... Ik heb hun huis geërfd. Dat heeft ervoor gezorgd dat ik niet dakloos ben geworden. Ik ga niet graag naar Brussel. Als ik de daklozen zie in het Centraal Station, komt het allemaal te dichtbij. Hier in Vilvoorde zijn er ook daklozen, maar ze vallen minder op. Armoede wordt vaak gecamoufléerd. Mensen doen er alles aan om onzichtbaar te maken dat ze arm zijn. Uit schaamte. Als je bij de voedselbank op je beurt staat te wachten, dan zie je veel. Je wil niet weten hoeveel mensen er in onze stad op de rand van de armoede leven. Maar één tegenslag tussen ‘net nog’ en ‘niet meer’; zo snel kan het gaan.’

Ondertussen spreek je er zelf redelijk open over.

‘Ik heb hier niet voor gekozen, dit is mij overkomen. Ik heb mijn geld niet langs ramen en deuren naar buiten gesmeten. Het kan ons allemaal overkomen. Veel mensen beseffen dat niet. Ik vind het belangrijk dat je toch kan

EN Connecting the world stitch by stitch

If you see a brightly coloured banner full of figures hanging near the playground in Maurits Duché Park, in the Far-West district of Vilvoorde, it's a sure sign that Fatima Ualgasi has passed through. *Yarn bombing* – the art of decorating public spaces with knitted or crocheted yarn – is Ualgasi's creative outlet, allowing her to imbue Vilvoorde with colour, warmth, and gentleness. After more than 25 years of chronic illness, which has prevented her from working and caused financial struggles, she nonetheless continues to adopt a positive outlook on life.

deelnemen aan de maatschappij, al ben je arm. Iedereen moet zijn stem kunnen laten horen. Da's een van de redenen waarom ik de Facebook-groep Vilvoordse Politiek heb opgericht. Er bestonden al wel groepen voor inwoners van Vilvoorde, maar daarin mocht niet over politiek worden gepost en dat vond ik jammer. Het is toch een belangrijk onderwerp. Die groep heeft haar nut. Ik weet dat ze gevolgd wordt door lokale politici en dat die zo ook wel oppikken wat de vragen en bezorgdheden van mensen zijn. Daarna heb ik nog een aantal groepen en een pagina voor Vilvoorde opgericht. Het is eigenlijk een uitvloeisel van wat ik vroeger betaald deed: informatie verspreiden. Ik zie of lees dingen en ik deel ze. Dat was ook mijn job als bibliothecaris, alleen doe ik het nu onbetaald als vrijwilliger. Die FB-groep is eigenlijk een beetje het begin geweest van mijn 'bekendheid' in Vilvoorde.'

Welke thema's wil je nog aankaarten?

'Wat mij op dit moment sterk bezighoudt, is de hervorming van het volwassenenonderwijs door minister Zuhair Demir. Die heeft beslist dat er voor 'hobby-opleidingen', zoals ze dat noemt, geen sociaal tarief meer wordt voorzien. Dat betekent voor iemand als ik dat de prijs niet $\times 3$, maar $\times 10$ gaat, wat ik uiteraard niet kan betalen. Van 42 naar 486 euro inschrijvingsgeld? Da's uitsluiting. Toen ik in die zware depressie zat, ben ik recht gekrabbeld door me te richten op de dingen die ik nog wél kon. Ik hoor het van meer mensen die te maken krijgen met zware gezondheidsproblemen: je hebt niet veel keuze. Het is ofwel je helemaal laten gaan, ofwel proberen ervan te maken wat je nog kan. Ik ben opnieuw beginnen studeren, kunstgeschiedenis. Dat was mijn oorspronkelijke studiekeuze, maar het werd me door het toenmalige PMS afgeraden 'omdat ik daar geen werk mee zou vinden'. Na twee jaar moest ik stoppen, uit geldgebrek. Ik ben dan naailes gaan volgen. Ik kan nu perfect zelf mijn kleding maken. Ik heb al eerdere lessen gevolgd, maar het volgende jaar? Dat kan ik dankzij minister Demir niet meer betalen. Een aantal mensen hebben intussen geld voor mij ingezameld, dus ik kan het nog één jaar doen, maar daarna? Da's een open vraag.

Terwijl die lessen héél belangrijk zijn. Niet alleen voor mij, maar voor veel mensen. Ik vind het een onbegrijpelijke beslissing, ook al omdat het heel arbitrair is. Neem nu de opleiding houtbewerking. Die is zogezegd wel nodig om mensen te 'activeren', terwijl ik een heel aantal mensen ken die die richting louter en alleen als hobby doen. Waarom is een opleiding textiel geklasseerd als pure liefhebberij en houtbewerking niet? Als wij een duurzamere economie willen waarin meer mensen kleren kunnen herstellen in plaats van altijd maar nieuwe te kopen, dan is de opleiding broodnodig. En dan heb ik het nog niet over andere aspecten van het volwassenenonderwijs. Voor velen is dat een uitlaatklep, voorkomt het een burn-out of helpt het om een eigen netwerk uit te bouwen. Voor mij is het een *lifeline*. Die hervorming moet er komen om niet-werkenden te activeren, wordt gezegd, maar wat met mensen zoals ik? Je moet minimum tien uur per week kunnen werken om deel te kunnen nemen aan het arbeidscircuit. Ik kan dat soms, maar niet elke week, niet als mijn ziekte opflakkert.

Ik wil heel graag werken en mij inzetten voor de maatschappij, maar ik kan dat niet in het tempo dat in deze maatschappij wordt verwacht. En zoals ik zijn er meer.'

Er is toch nog een verschil tussen maken wat ervan te maken valt en actief burgerinitiatieven oprichten zoals jij doet?

'Ja. Ik hoop een verschil te kunnen maken. Ik denk dat we zelf heel veel kunnen doen om de wereld rondom ons een stukje beter te maken. Ik probeer dat toch. Da's iets dat ik van thuis heb meegekregen. Mijn grootmoeder was ook iemand die altijd voor iedereen klaarstond, zij is in dat opzicht een rolmodel voor me. Het leven is niet altijd gemakkelijk, weet ik uit ervaring. Door mijn afkomst, door het overgewicht dat ik van jongs af aan heb, door mijn ziekte. Door heel wat factoren krijg ik nogal eens met vooroordelen te maken. Toch heb ik ervoor gekozen om positief te blijven. Geef toe: eigenzinnig, creatief, letterverslaafd,... dat zijn toch allemaal goede eigenschappen?' •

Ⓜ NAAM Fatima Ualgasi – WOONPLAATS Vilvoorde – BEROEP Blogger en Yarnbomber

Regionaal Landschap
Pajottenland en Zennevallei

Werken aan landschaps- verbetering

Het derde Regionaal Landschap dat actief is in de Vlaamse Rand is het Regionaal Landschap Pajottenland en Zennevallei. In verschillende gemeenten aan de zuidwest kant van Brussel is het team van het RLPZ in de weer om mens en natuur alle ontwikkelingskansen te geven.

TEKST Herman Dierickx – FOTO Filip Claessens

⌚ Alwin Loeckx

Meer dan in de twee andere regionale landschappen – Regionaal Landschap Dijlevallei en Regionaal Landschap Brabantse Kouters – die in de vorige edities van RandKrant aan bod kwamen, is landbouw al eeuwenlang zeer prominent aanwezig in de regio van het Pajottenland en de Zennevallei. Dat heeft uiteraard te maken met de zeer vruchtbare leemgronden en de nabijheid van een groot afzetgebied: Brussel.

Uitdagingen

Met coördinator Alwin Loeckx gaan we op verkenning in dit stukje Vlaamse Rand. ‘Onze streek is in volle evolutie’, zegt Loeckx. ‘De verstedelijking rukt gestaag op, wat maakt dat sommige gemeenten een hoge bevolkingsdichtheid hebben, terwijl de meer landelijke gebieden relatief dun bevolkt zijn. Dat heeft natuurlijk een invloed op de werking van ons Regionaal Landschap. Daar komen heel wat uitdagingen bij kijken, maar het lukt aardig. We zijn zowat overal actief waar er inrichtingsmogelijkheden liggen. In de vallei komen veel zaken samen: natuur, landbouw,

bedrijven, semi-stedelijk gebied, puur platteland, cultuur en geschiedenis.’

Samenhang natuur en landbouw

De samenhang van natuur en landbouw vind je bijvoorbeeld terug in de aanleg van veldtallen poelen, boomgaarden, kleinschalige landschapselementen (kle’s). ‘Daarmee herstellen we het oude landbouwcultuurlandschap dat een belangrijk leefgebied is voor heel wat typische soorten: de steenuil, vroedmeesterpad, vliegend hert,... Maar onze acties zijn ook belangrijk voor de vele toeristen die graag naar hier komen om te wandelen, fietsen en te ontspannen. In onze streek hebben we twee belangrijke wandelnetwerken: Brabantse Wouden en Pajottenland. Daarmee verbinden we natuur- en parkgebieden met elkaar, en de vele valleien die het Pajottenland rijk is. Een belangrijke kapstok hierbij is het Plan Boomarter waar we al jaren op inzetten. Recent kwam daar nog het initiatief van de Brabantse Wouden bij, naast *Opgewekt Pajottenland* of onze intense werking in het veel bezochte plattelandscentrum

Paddenbroek in Pajottegem, dat een ideale uitvalsbasis vormt voor wandelingen en activiteiten. We organiseren er educatieve acties waar jaarlijks zowat 3.000 schoolkinderen gebruik van maken. Inmiddels herstelden we heel wat oude bakovens, wat zelfs leidde tot de opstart van een succesvolle bakkers-

“Iedereen heeft belang bij onze landschapsprojecten, zeker water zal alsmäär belangrijker worden.”

werkgroep. Onze werking rond akkervogels zoals de kievit – die het heel moeilijk heeft – en de uitbreiding van het poelennetwerk met de vele kle’s staat op punt, zodat we gestaag doorwerken aan de landschapsverbetering die als een rode draad door onze trajecten loopt.’

Samenwerking

Hiermee hebben de elf teamleden meer dan hun handen vol. Loeckx is fier om directeur

De meest productieve striptekenaar ter wereld

In Hoeilaart komen we terecht bij Marc Sleen, in het echte leven Marcel Neels. We kennen hem vooral van de stripreeks Nero, maar Sleen heeft een enorme hoeveelheid bekende strips op zijn palmares staan.

TEKST Luc Vander Elst – FOTO via de Stichting Marc Sleen

Marc Neels werd in Gentbrugge geboren op 30 december 1922. Tijdens zijn jeugd jaren in Sint-Niklaas volgde hij op zondag tekenlessen aan de lokale academie. Het gezin was welstellend tot vader Neels in 1939 overleed. Moeder verhuisde met haar vier zonen noodgedwongen terug naar Gentbrugge en kreeg het financieel moeilijk. Tijdens de Tweede Wereldoorlog vluchtte Neels naar een klooster in Limoges. Na wat omzwervingen kon hij in 1944 naar huis en datzelfde jaar ging hij op 22-jarige leeftijd aan de slag bij De Standaard. Hij tekende er cartoons, landkaarten en maakte illustraties bij de persartikels. In 1945 huwde Neels zijn jeugdliefde Magdalena Paelinck. Een eerste kind zou in 1952 geboren worden, maar bij de bevalling liep het helemaal mis. Daarna bleef het koppel kinderloos.

De lustige kapoentjes

Voor De Nieuwe Gids tekende Marc Neels vanaf 1947 *De avonturen van detectief Van Zwam*, een stripreeks waarin Nero voor het eerst te zien was. Al na drie albums werd Nero het hoofdpersonage. Met *De avonturen van Nero & Co* pakte Neels – vanaf dan met het pseudoniem Marc Sleen – uit met een stripreeks vol humor en kolder. Die humor erfde hij naar eigen zeggen van zijn vader, die hem voor het slapengaan grappige en eigenaardige verhalen vertelde. Sleen verwerkte in zijn Nero-verhalen heel wat ironie en satire met een knipoog naar de actualiteit van toen. Daardoor lazen ook volwassenen zijn strips graag. Hij publiceerde vooral in de kranten Het Volk en De Nieuwe Gids. Het Volk gaf vanaf 1950 *'t Kapoentje* uit, een kinderbijlage, waarvan Marc Sleen

hoofredacteur werd. Hij tekende er nieuwe populaire stripreeksen, zoals *Piet Fluwijn* en *Bolleke* en *De lustige kapoentjes*.

Hoeilaart

In 1955 verhuisde het echtpaar Neels-Paelinck naar Hoeilaart. Het tramstation van Hoeilaart, het Zoniënwoud en andere plekken in en rond Hoeilaart kregen een prominente plaats in zijn stripwerk. Vanaf 1962 ging dierenliefhebber Sleen bijna jaarlijks op safari naar Afrika. Ook dat inspireerde hem tot heel wat Nero-verhalen. Vanaf de jaren 1970 zou hij dierenreportages en 21 afleveringen van *Allemaal beestjes* maken voor de toenmalige BRT.

Op tachtigjarige leeftijd tekende Marc Sleen met het album *Zilveren tranen* het allerlaatste Nero-album. Van 1947 tot 2002 heeft hij onafgebroken gewerkt aan 217 stripverhalen. Tot 1992 schreef en tekende hij alle verhalen in zijn eentje, 45 jaar lang. Zijn snelheid als tekenaar leverde hem een plek op in het Guinness Book of World Records als meest productieve striptekenaar ter wereld.

Erkenning

Nero kreeg een standbeeld voor het station van Hoeilaart, dat de stripfiguur (ook binnenin) nog altijd sterk belichaamt. Zoon Adhemar kreeg een standbeeld in Turnhout, waar om de twee jaar de Adhemar-prijzen worden uitgereikt voor de beste striptekenaars. Sleen kreeg in 1993 zelf een Gouden Adhemar voor zijn hele carrière. Het was één van zijn talloze erkenningen. In 1999 werd hij geridderd. In 2011 werd hij in Hoeilaart ereburger. Een paar maanden voor zijn dood, op 11 juli 2016, kende Vlaanderen hem het Ereteken van de Vlaamse Gemeenschap toe.

Op 13 juli 2008 overleed echtgenote Magdalena Paelinck, 87 jaar oud. Acht jaar later, op 6 november 2016, overleed Marc Sleen op 93-jarige leeftijd. Op zijn graf op de begraafplaats Campo Santo in Gent staat een kunstwerkje dat een wafelslag verbeeldt, het iconische laatste prentje waarmee elk Nero-album eindigde. En op zijn grafsteen staat geen foto van Marc Sleen, maar wel een tekening van... Nero. ●

van de streekvereniging te zijn. Het opvolgen van zijn mensen is uiteraard een prioriteit, maar ook het financieel plaatje moet kloppen, evenals de realisatie van vele praktische projecten, de *go-between* zijn tussen de deelnemende gemeenten, de provincie Vlaams-Brabant en middenveldorganisaties; hun ideeën op mekaar afstemmen via allerlei projecten. Daarvoor is veel overleg nodig met de andere Regionale Landschappen. 'We kennen elkaar intussen erg goed en de samenwerking loopt voortreffelijk. Heel wat plannen vergen immers een grensoverschrijdende aanpak en dan vormt onze samenwerking uiteraard een belangrijke troef.'

Water in Halle

'Ook in grotere projecten, zoals het Zennepark in Halle, waar de Zenne op termijn weer zichtbaar zal worden, dragen we ons steentje bij. Dat gebeurt in samenwerking met de provincie, de stad en Vlaamse administraties om het brede plaatje te bekijken. Zulke projecten hebben een grote maatschappelijke impact op lange termijn. Daar heeft iedereen baat bij, want het verhaal van het water zal alleen maar belangrijker worden. Mensen zullen daar ook hun groen hart kunnen komen ophalen, wat voor een stad zoals Halle een belangrijke aantrekkingspool kan zijn.' ●

f www.pajot-zenne.be
www.planboommarter.be
www.brabantsewouden.be
www.opgewektpajottenland.be

De Waalse Rand

Op zoek naar zichzelf

In het zuiden sluit de Vlaamse Rand aan op Wallonië. Bestaat er daar ook een Waalse Rand en hoe ziet die er dan uit? En is dat stuk Rand zo fundamenteel verschillend van de Vlaamse, los van het feit dat de taal anders is? We gingen op onderzoek.

TEKST Koen Demarsin – FOTO Filip Claessens

Waterloo is het Eldorado. Waterloo was lange tijd niet veel meer dan een doorgangspolek, een laatste stopplaats op de weg naar Brussel. De reizigers brachten de nacht door in de herbergen langs de weg, want ze liepen liever niet het gevaar overvallen te worden door rondhangende vagebonden in het Zoniënwood. Het woud was toen nog groot en reizen gevaarlijk. De bewoners leefden er van het bos en van de weg. Ze waren houthakker, landbouwer of herbergier.

De *Chemin des Wallons* was een belangrijke weg. Daar werd steenkool naar Brussel vervoerd vanuit het bekken van Charleroi of metaalwaren uit de smederijen uit de buurt van Namen. In 1411 was ze al gekend als de *Walschen Weghe* en in 1666 had ze al een stenen bestrating van Brussel over Waterloo tot Sint-Jansberg, vroeger dan andere wegen in het land. Plaveien werd een vak dat de bewoners van Waterloo en de nabije gehuchten Le Chenois (Reveling) en Le Roussart (Den Droussart) zich meester maakten, vooral toen in 1705 de firma Olivet in Waterloo neerstreek en zich op de stiel van het bestraten toelegde. Hun specialiteit bracht de bewoners van Waterloo naar alle uithoeken van de Oostenrijkse Nederlanden om steenwegen aan te leggen en later ook naar Frankrijk of naar de straten van Keulen. Waterloo was al een baandorp toen er van

België nog geen sprake was en er nog geen woord bestond voor lintbebouwing.

Straatdorp op de drempel naar Brussel

Toen België in 1832 amper twee jaar oud was, raakte het kanaal tussen Brussel en Charleroi klaar, waarna het kolenvoer zich van de weg naar het water verplaatste. Maar terwijl de transporteurs verdwenen, verwelkomden de herbergen een nieuw cliënteel. De zware kolenkarren maakten plaats voor lichtere koetsen die het volk uit Brussel tot voorbij het bos bracht, zodat het met eigen ogen de plek kon zien waar Napoleon zijn laatste slag verloor. Want ook dat was Waterloo, de strategische toegangspoort op de drempel naar Brussel. Toen omringde het bos nog grotendeels de weg en het dorp, maar lang zou dat niet meer duren.

In 1836 verrees ten zuiden van het dorp nabij Sint-Jansberg de *sucrerie de Waterloo* en die had plaats nodig. De suikerfabriek verwierf van de Société Générale 700 ha Zoniënwood die ze omzette in fabrieksterreinen en boerderijen, zoals de Sint-Gertrudishoeve of de Boesdaalhoeve in Sint-Genesius-Rode, die de fabriek van suikerbieten moesten voorzien.

Zo werden de inwoners van Waterloo na *paveurs* ook arbeiders en maakte het bos plaats voor landbouwgrond. Van de meer dan 800 ha bos in de gemeente bleven er uit-

eindelijk maar 46 ha bewaard. Met de fabriek was het in 1871 al voorbij, maar het bos bleef weg. De mensen bleven toestromen en na de Tweede Wereldoorlog ook steeds vaker wonen. De bevolking groeide van 5.700 in 1930 naar 24.500 in 1980 en de grond langs de steenweg raakte gevuld met woningen en verkavelingen voor zijn intussen 31.000 inwoners. Waterloo kreeg stilaan de dimensies van een kleine stad. De *paveurs* en arbeiders verdwenen, de pendelaars en expats kwamen.

Langs de weg lag in 1570 een *Herberghe van Waterloo*, een paar jaar later een *Hostel à la Couronne*. In het gehucht *Revelinghe*, later *Le Chesnois*, leefden in de 16e eeuw de families Vantaelen, Theys en Rogge, maar ook Fievet en Doudelet. In de grenszone langs de Waalse weg was het zelden duidelijk

“ In de grenszone langs de Waalse weg was het zelden duidelijk waar Romaans eindigde en Germaans begon en hoe het een in het andere overliep.

waar Romaans eindigde en Germaans begon en hoe het een in het andere overliep. Waterloo is al langer meertalig, al is het nu meer Engels naast Frans en niet meer Brabants naast Waals. Waterloo kreeg ook een sociale upgrade. De herbergen maakten plaats voor restaurants. De werkplaatsen en industrie voor winkelcentra voor cliënteel met een inkomen dat een stuk hoger ligt dan het Belgische gemiddelde. Maar in wezen blijft Waterloo hetzelfde: een straatdorp op de drempel tussen Brussel en Wallonië.

Hier groeit de Waalse droom

De verandering van Waterloo is ook de verandering van het westen van Waals-Brabant op steroïden. Het mediaaninkomen in de streek sluit er aan bij andere rijke gemeenten uit de Brusselse ooststrand zoals Tervuren, Overijse of Hoeilaart. De ligging nabij Brussel maakt de Vlaamse en de Waalse randgebieden rijk: de inkomens liggen in Vlaams- en Waals-Brabant ongeveer even hoog, en dat is hoger dan het Belgische gemiddelde, terwijl het armoederisico er lager ligt dan in de rest van België. Het vastgoed gaat er voor veel geld van de hand. Een halfopen bebouwing

Der Wallonische Rand **Auf der Suche nach sich selbst**

Im Süden grenzt der Vlaamse Rand an Wallonien. Gibt es dort auch einen Waalse Rand bzw. Wallonischen Rand, und wie sieht dieser aus? Und unterscheidet sich dieser Teil des Rand grundlegend vom flämischen, abgesehen von der Sprache? Ja, das Herzogtum ist längst Vergangenheit, die einheitliche Provinz Brabant ebenfalls, und die Suburbanisierung des Wallonischen Randes schreitet weiter voran. Aber wie sieht das dann aus? Wir haben uns auf die Suche begeben.

📍 Waterloo

kost er 450.000 euro terwijl de Belgische mediaanprijs 275.000 euro is. Hier in de Brusselse zuidrand groeit de Waalse droom met de dienstensector en vrije beroepen voorop.

Waals-Brabant is de dynamische provincie die Wallonië uit het moeras van werkloosheid en de kaduke industrie trekt dankzij haar ligging nabij Brussel. Maar de reden is ook historisch, want de zuidranden van Brussel zijn al sinds de 19e eeuw plekken waar wie het goed heeft en goed leeft van de stad, een thuis vindt. Langs het meer van Overijse-Genval staan de villa's opgesteld als langs de Vierwaldstättersee in Zwitserland. Aansluitend op de *Vlaamse Rand* maakt de residentiële Waalse Rand de cirkel langs het zuiden rond Brussel rond.

Welvarend

Er zijn verder nog wel wat gelijkenissen te vinden tussen Waals-Brabant en het Waalse

randstedelijke gebied en de Vlaamse Rand en Vlaams-Brabant in het noorden. Zo is de Waalse Rand net als de Vlaamse niet alleen aangewezen op Brussel voor haar welvaart, maar delen ze ook een sterke bevolkingsgroei en bevolkingsmobiliteit met Brussel. De Waalse Rand is ook diverser met een hoger percentage niet-Belgen dan in de rest van het gewest. Ook politiek zijn ze elkaars gedeeltelijke spiegelbeeld. Rond Brussel ligt een centrumrechtse rand van Vlaams-Waalse suburbia die langs Vlaamse kant geel kleurt met overwegend N-VA meerderheden en aan Waalse kant blauw van de MR. Sterker nog, de remonte van Les Engagés (vroeger cdh) tijdens de verkiezingen van 2024 is grotendeels te danken aan de sterke verkiezingsresultaten in Waals-Brabant. Ze kan er bogen op het nog bestaande netwerk uit de christelijke zuil in de landelijke provincie, maar het is vooral de centrumrechtse ondernemers-

boodschap met een genuanceerd en ecologisch discours als tegengewicht voor het meer uitgesproken MR en Ecolo dat aansluit bij de mentaliteit van de welvarende bevolking die een groot deel van de Waalse Rand uitmaakt, aldus de analyse in de lente-editie 2025 van het tijdschrift *Wilfried*. Dat de rector van de universiteit van Louvain-la-Neuve zich voor de partij verkiesbaar stelde, is in die zin veelzeggend. Economisch en sociologisch gezien sluit de Waalse Rand aan bij Vlaanderen. Een verschil zit hem in de cultuur, de taal en het zicht op het land met een nadruk op het Vlaamse karakter en zelfbestuur in het noorden en nog een neiging tot unionistisch liberale Franstaligheid in het zuiden.

Er zijn nog andere verschillen in de gelijkenis tussen de twee, want terwijl de Waalse Rand ook sneller groeide dan de rest van Wallonië, groeide ze anders dan de Vlaamse Rand. De Waalse Rand is opener, groener, minder verstedelijkt, maar erg residentieel met haar vele vrijstaande woningen. De Vlaamse Rand is – zeker in het noorden – meer verstedelijkt, dichter en minder groen. De bewoners van de twee provincies zijn jong, maar ze zijn anders jong, want Vlaams-Brabant heeft een hoger aandeel aan -15 jarigen dan Waals-Brabant, terwijl langs Waalse kant ook de vergrijzing een grote rol speelt in de residentiële gemeenten in de stadsrand en het aantal ouderen er sterker toeneemt dan in de rest van Wallonië.

Intussen doen de dorpen van de zuidrand alsof ze zelf stad zijn geworden. Eigenbrakel telt zo'n 40.000 inwoners, Ottignies heeft er zo'n 31.000. Het zijn bevolkingsaantallen die passen tussen andere Waals-Brabantse steden zoals Nijvel of Waver, maar net een maat te klein zijn voor Halle of Vilvoorde. En terwijl sommige dorpen steden werden, werden sommige steden dorpen.

De andere provincie

De N4 komt Waver vanuit Brussel binnen vanuit het noordwesten, neemt een bocht rond de oude binnenstad en loopt dan naar het zuiden richting Namen. Nadat ze de N4 heeft gekruist, gaat de N268, de oude weg vanuit Leuven, nabij de Place Alphonse Bosch over in de N239 richting Nijvel, maar eerst moet het verkeer nog door het centrum en voorbij het kruispunt met de N238 naar Ottignies. De Place de l'Hotel de Ville, waar de N239 de

⌚ Waver

Rue de Nivelles wordt, is een rotonde om de auto's goed door de stad te sluizen. Van op het terras van *Le Scoubidou* is het lekker kijken naar de drukte van voorbijgaande aard. Waver is een samenloop van doorgangswegen waarrond de stad doet alsof ze net als Waterloo langs de wegen is gevormd en niet andersom. Anders dan Waterloo en Ottignies die floreren als welstellende *suburbia van de have-it-all*, hinkt Waver achterop en vergeet dat ze al sinds de late middeleeuwen stad is en dat ze daar zelf iets mee kan aanvangen.

In Waver is het druk en leeg tegelijk. In de straten passeert het verkeer, maar voor fietsers is er geen plaats. De kleine industrie verdween, de kleinhandel loopt leeg en de winkels verhuisden naar de buitenrand. Aan Waterloo kan het zich niet meten, aan Leuven aan de overkant van de taalgrens ook al lang niet meer. Leuven trok de betere kaart als universiteitsstad. De nieuwe universiteit van Louvain-la-Neuve kwam begin jaren 1970 niet in Waver, maar wel in Ottignies, de gemeente ernaast. Een gemiste kans. Er kwam nog een tweede. Toen de provincie Brabant in 1995 splitste, werd Leuven provinciehoofdstad van het Vlaamse deel, Waver van het Waalse. In Leuven bouwde het provinciebestuur een groot provinciehuis als

baken voor het pas verworven zelfbestuur van de Nederlandstalige Brabanders los van het meer Franstalige Brussel. Leuven werd opnieuw een tegengewicht van Brussel, naar aloude gewoonte uit de tijd toen Brabant nog een hertogdom was. Langs Waalse kant leek het van moetens en Waver kreeg de rol van hoofdstad in haar schoot geworpen, zonder te weten wat het daarmee aan moest.

“ Van op het terras van *Le Scoubidou* is het lekker kijken naar de drukte van voorbijgaande aard.

Waver is nog steeds geen hoofdstad, maar de plaats waar de provincieadministratie verblijft in een administratief gebouw op een bedrijventerrein in de stadsrand. Het nieuwe Waver is zelf ook naar haar randen uitgeweken, naar gelijkaardige verkavelingen en winkelcentra die zich met hun rug keren naar de oude stad. En die weet met zichzelf geen blijf. Wie niet zelf bepaalt, wordt overrompeld. Waver werd een satellietstad waarvan het zwaartepunt van haar bestaan intussen bijna volledig in Brussel ligt en dat schippert tussen bepaald worden en zelf nog een rol

van betekenis spelen. De tweeslachtigheid van Waver is de tweeslachtigheid van de hele provincie Waals-Brabant dat ook op twee snelheden beweegt.

BéWé of Le Roman Païs?

De Waalse Rand kreeg anders vorm dan de Vlaamse. De Vlaamse moest wel een eigenheid ontwikkelen wilde de Nederlandstalige bevolking door de uitbreiding van Brussel er niet in de minderheid raken, met een uitgesproken streekbewustzijn, een nadruk op het gebruik van het Nederlands en de wording van een geografisch gebied Vlaamse Rand tot gevolg. Die urgentie ontbrak aan Waalse kant. De Waalse Rand ziet zich niet als de evenknie van haar Vlaamse tegenhanger, meer nog, er bestaat geen duidelijke Waalse Rand. Hoogstens is er sprake van het dynamische Waals-Brabant – BéWé – dankzij haar ligging nabij Brussel.

Het andere gezicht is *Le Roman Païs*, zoals het Romaanssprekende deel van de oude provincie Brabant heet en lang daarvoor van het gelijknamige hertogdom. Het is het land van de *Ardenne Brabançonne* opgebouwd uit landbouwdorpen tussen groene heuvels dat aanleunt tegen de streek van Namen. Voorbij de verkavelingen van Waver in het oosten liggen de velden en de bossen van Grez, Piétrebais en Roux Miroir. Hier gaan de Brabantse Ardennen over in de vruchtbare landbouwgronden van Brabants Haspengouw richting Luik. Hier toont de provincie haar groene gelaat en lijkt de verstedelijking nog minder diep doorgedrongen. Maar het hertogdom is vervlogen tijd, de unitaire provincie intussen ook en de suburbanisatie van de Waalse Rand sluipt verder. De identiteit van het landelijke Roman Païs botst met het dynamische BéWé uit de Brusselse Rand en Waals-Brabant vraagt intussen af wat het meer is dan een uitdijend voorgebied van Brussel vol tuinwijken. Al is Waals-Brabant de kleinste provincie van het land, de interne verschillen zijn groot. Tussen de ondernemersgeest van de rand, de landbouwgeest van de dorpen en de arbeidsgeest langs het kanaal van Charleroi is het moeilijk een eenheid te smeden. Waals-Brabant heeft de wind in de zeilen, maar is nog op zoek naar zichzelf; een vraag waar haar Vlaamse tegenhanger in het noorden en de Vlaamse Rand ook nog geen duidelijk antwoord op gevonden heeft. ●

Als boeren en stedelingen bondgenoten worden

Met *Boeren* haalt theatergroep De Nieuwe Bazaar straks ook op 't Leemveldhof in Overijse het noeste werk dat landbouwers meestal in stilte leveren uit het verdomhoekje. 'Eindelijk iemand die ons begrijpt!', was na de vorige voorstellingen de meest gehoorde opmerking bij de moegetergde beroepscategorie.

TEKST Tom Peeters – FOTO Kathleen Michiels

Acteur en theatermaker Hans Van Cauwenberghe bezocht in het gat van zijn jeugd – Gottem bij Deinze – met zijn vader weleens de lokale keuterboer. Vijf jaar geleden las hij het boek van Chris De Stoop over de ongelijke strijd die veel boeren leveren. 'Er kwamen steeds meer verhalen naar boven over landbouwers die zich van het leven beroofden. Dat trof mij zo dat mijn gedachten afgeden naar die boer uit mijn kindertijd en ik samen met collega Gert Jochems naar auteur Erik Vlamincx ben gestapt met de vraag of hij er een theatertekst over wou schrijven. *Dat is nu al de negende theatergroep die mij hetzelfde komt vragen*, was zijn reactie. (lacht) Toch ging hij ermee aan de slag. Je moet weten dat Erik zijn schrijfhuis vlak naast een boerenerv ligt. Kwam men het slachtvee ophalen, dan was de boer 'toevallig' altijd afwezig. Hij zag zijn beesten te graag.'

Verbonden voelen

Om zich in te leven in de stiel verbleef Vlamincx elk seizoen een week op De Binkelhoeve, een veeteeltbedrijf in Tongeren. 'We zijn de ode aan de boer die we op het einde van *Boeren* brengen nog gaan zingen op de begrafenis van de boer in kwestie. Het minste wat we konden doen. We spelen de voorstelling nu bijna vijf jaar, telkens op een andere boerderij, en we zijn altijd gastvrij ontvangen. Boeren zijn creatieve duizendpooten, maar in feite werken ze voor de banken. Eerst moesten ze groter worden, dan weer kleiner, maar de leningen bleven lopen en ze worden gecontroleerd als gek. Als acteur op het podium voel ik me verbonden met de boer op het veld. Wij zijn de onderstroom, de mensen die het voedsel maken, voor de maag en de ziel. Maar boven ons werken

mechanismen waar we geen vat op hebben, en soms helt de slinger over.'

Locatievoorstelling

'De meest gehoorde reactie bij de boeren was: *Eindelijk iemand die ons begrijpt en beseft hoe lastig het is voor ons!* Ik speel ook de monoloog Brodeck, naar de roman van Philip Claudel. Daarin wordt het hoofdpersoon gevraagd om een verslag over een vreemdeling die in het dorp is komen wonen zodanig op te schrijven dat iedereen het begrijpt. Prachtig toch hoe we in ons beroep in de harten en de zielen mogen kijken om het resultaat dan publiek te tonen.' De Nieuwe Bazaar kiest radicaal voor locatievoorstellingen. In dit geval gaat het decor op in de boerderij zelf, al dan niet met een wei vol grazende koeien. 'We zijn 's middags ter plaatse om ons decor de juiste plek te geven en een babbeltje te slaan met de broer.'

Nobel beroep

Een extra troef van locatietheater is het gemengde publiek. 'Theaterliefhebbers blenden hier op natuurlijke wijze met de boeren, hun familie en dorpsmensen die je anders nooit in een schouwburg ziet. De boeren zijn trots dat stedelingen een keer een boerderij zien. Liefst zouden ze nog meer volk uit de stad ontvangen om misverstanden de wereld uit te helpen, bijvoorbeeld dat ze vijanden van de natuur zijn. Meer dan ooit beseft ik dat de boerenstiel een nobel beroep is. Die mannen staan om zes uur op en stoppen niet tot 's avonds laat. Hun vrouwen hebben voor hun dagjob vaak al 120 koeien gemolken, en 's avonds doen ze dat nog eens. Petje af. Toch zijn ze een speelbal in handen van een grotere machine. Daarom zouden we veel meer

gebruik moeten maken van de korte keten.'

In het stuk speelt Van Cauwenberghe een orthodontist die naast de boerderij van zijn broer (rol van Kris Cuppens) een villa neerzette. Hun onderlinge relatie typeert een stiel waarin voortwerken belangrijker is dan oprecht communiceren. 'Als mijn broer mij vraagt waarom ik niet eerder gezegd heb dat mijn vrouw vertrokken is, zeg ik: *Jij hebt me daar nooit iets over gevraagd... en ik wil er niet over spreken.*' Ook de relatie tussen de boer en de buitenwereld komt aan bod. 'Buren ergeren zich aan het geluid van maaidorsers, maar halen voor het minste de bladblazer boven. Ze zouden een fantastisch uitzicht kunnen hebben op de velden, maar zetten liever taxushagen rond hun eigendom.'

Ook al is er een opvolger in de maak, Van Cauwenberghe vindt de voorstelling nog lang niet uitgespeeld. 'Ze blijft brandend actueel en plezant om te spelen.' De projecten van De Nieuwe Bazaar lijken almaar geëngerder. Na ons interview trekt Van Cauwenberghe naar Lourdes met Onze Rijkdom, het koor dat hij opstartte om mensen in generatiearmoede een stem te geven. 'Als de mensen niet naar het theater kunnen, moet theater naar de mensen komen. Met ons zangtrio The Bully Boys kunnen we overal spelen. Boeren brengen we in een stal, *Den blok, of de man die niemand miste*, over een vereenzaamde man die dood werd aange troffen in zijn flat en de theaterwandeling *Doe niet zo sapiens* in parken en bosjes. Die nabijheid is een grote meerwaarde.' •

ZO – 14 SEP – 16.00

Boeren

De Nieuwe Bazaar

Overijse, 't Leemveldhof, 02 687 59 59

Nederlands versterken

Het nieuwe schooljaar staat voor de deur en dus trekken ook de schoolondersteuners van vzw 'de Rand' weer naar de secundaire scholen in de Vlaamse Rand en Halle. Daar ondersteunen ze schoolteams om het Nederlands van leerlingen te versterken.

TEKST Tina Deneyer – FOTO Filip Claessens

⬆ Hilde Leon & Cindy Van Dijk

Die inzet blijft nodig: de talendiversiteit op school blijft groeien en de nood aan begeleiding is groot. Daarom maakt minister van de Vlaamse Rand Ben Weyts (N-VA) 2 miljoen euro extra vrij om het project *Boest je school* met twee schooljaren te verlengen. Cindy Van Dijk, coördinator van het team Taal-promotie en Hilde Leon, projectcoördinator secundair onderwijs bij vzw 'de Rand' maken een stand van zaken op.

Het project loopt nu drie jaar en wordt met twee jaar verlengd. Wat maakt die verlenging belangrijk?

Leon: 'We hebben drie schooljaren achter de rug en nu komen er dus nog twee bij. Die verlenging is er gekomen op vraag van de stuurgroep, waarin directeurs uit de regio zetelen. Ze gaven terecht aan dat je pas na enkele jaren echte gedrags- of beleidsveranderingen in scholen kunt zien. Een veranderingstraject heeft tijd nodig. Vandaar de vraag om *Boest je school* verder te zetten. Gelukkig werd die gehonoreerd.'

Welke ondersteuning krijgen scholen precies?

Van Dijk: 'Elke school kiest waarop ze prioriteit wil inzetten: taalbeleid, ouderbeleid of oefenkansen Nederlands buiten de schooluren. Samen met een schoolondersteuner wordt een traject op maat uitgewerkt in functie van het profiel van de school.'

Leon: 'Scholen kunnen kiezen tussen drie formules met verschillende intensiteit van ondersteuning. Alles begint bij een grondige analyse van de noden. In de intensieve trajecten maken we met een kerngroep een actieplan op met als doel op termijn het brede schoolteam mee te krijgen.'

Hoeveel scholen hebben jullie tot nu toe bereikt via een traject op maat?

Van Dijk: 'Sinds 2022 ondersteunden we 25 secundaire scholen in de Vlaamse Rand en Halle. In die scholen proberen we via zoveel mogelijk leraren en andere medewerkers het Nederlands van de leerlingen te versterken en ook ouders daarin te betrekken.'

Waren er de voorbije jaren opvallende evoluties in de thema's waar scholen op inzetten?

Leon: 'Taalbeleid blijft het populairste thema. Hoe gaan we in ons onderwijs om met taal en hoe kunnen we dat verbeteren? Die vraag houdt veel schoolteams bezig. Dat is ook logisch: elke leraar voelt aan hoe belangrijk taal in de klas is. Gaandeweg groeit het besef dat ouderbetrokkenheid en taalkansen buiten de school daar onlosmakelijk mee verbonden zijn. Scholen zien steeds vaker in hoe essentieel de rol van ouders is bij het leren van de leerlingen.'

Van Dijk: 'Dat is geen verrassing, maar het is wel mooi dat scholen zelf tot dat inzicht komen. In het begin ging alle aandacht naar taalbeleid, maar door het proces dat we samen met hen doorlopen, ontstaat er een bredere kijk. We verbinden hen bijvoorbeeld met een brugfiguur of met lokale actoren die taalkansen Nederlands in de vrije tijd van leerlingen of ouders organiseren.'

Hoe moeilijk is het voor scholen om ouders actief te betrekken, zeker in een taaldiverse context?

Leon: 'We starten altijd met een bevraging van het schoolteam en de ouders. Wat verwacht je van elkaar? Op basis daarvan bepalen we acties, bijvoorbeeld het helpen verduidelijken van brieven en schoolreglementen. We willen het cliché ontkrachten dat anderstalige ouders niet geïnteresseerd zijn. Elke ouder wil het beste voor zijn kind, maar weet soms gewoon niet hoe hij of zij kan helpen.'

“Elke ouder wil het beste voor zijn kind, maar weet soms gewoon niet hoe hij of zij kan helpen.

Wat doen jullie om scholen te ondersteunen in die communicatie?

Van Dijk: 'We laten schoolteams zich inleven in het perspectief van de ouders. Is de communicatie helder? Is het taalgebruik toegankelijk? We stimuleren scholen ook om ouders als volwaardige partners te zien.'

Wat is de rol van de schoolondersteuner in de praktijk?

Leon: 'Die werkt op verschillende niveaus. Soms op klasniveau, bijvoorbeeld door een lesvoorbereiding taalontwikkeland te maken of door te observeren. Soms op beleidsniveau, door met directies of kernteams te werken rond visie en schoolcultuur. De schoolondersteuner vertrekt vanuit wat de

school al doet of geprobeerd heeft, want dat is vaak al heel wat.'

Zijn er scholen die al echt een verschil merken?

Leon: 'Jazeker. Ongeveer een kwart van de scholen die we ondersteunden, kunnen nu verder zonder intensieve begeleiding. Dat zijn scholen die niet alleen inhoudelijk gegroeid zijn, bijvoorbeeld de principes van taalbewust lesgeven toepassen of een draaiboek uitschreven voor de oudermomenten. Ook op het vlak van samenwerking in en rond de school zien we positieve evoluties.'

Wat zijn de grootste uitdagingen voor de komende jaren?

Van Dijk: 'Elk jaar zijn er nieuwe leerkrachten die nog niet mee zijn in het verhaal. Aanvangsbegeleiding is dus cruciaal. Net zoals aandacht voor onthaalbeleid en dus het onthaal van nieuwe leerlingen en hun ouders. Daarnaast blijven we inzetten op kennisdeling via netwerken en workshops, ook voor scholen buiten de Vlaamse Rand en Halle.'

Leon: 'Elke school weet dat inzetten op taalbeleid, inclusief extra oefenkanalen Nederlands, en ouderbeleid loont. In de veelheid aan taken is het niet evident om nog tijd en mentale ruimte vrij te maken voor één specifiek veranderingsproces. Elke verandering vraagt tijd, draagvlak en een *mindshift*. We merken dat scholen grote stappen zetten en dat geeft vertrouwen voor de toekomst.' ●

Meer over Boest je school vind je op
www.derand.be/nl/taalpromotie/onderwijs

DEVOLKSVERTELLER

Mensen zijn geen monsters

Zo wordt verteld. Wanneer iemand honger heeft, geven we hem te eten. Wanneer iemand dorst heeft, geven we hem te drinken. Wanneer iemand moe is, leggen we hem te slapen. Wanneer iemand warmte nodig heeft, geven we hem een deken. Wanneer iemand gewond is, verzorgen we hem. Altijd. Overal.

Althans tot voor kort. Nu lijkt het er al ettelijke maanden op dat we in een downhill race verwickeld zijn geraakt. Ongenadig naar beneden terwijl keien en stenen de weg versperren. Niet omkijken. We redden ternaauwernood ons hachje. Maar we redden het. Hier toch. Voorlopig.

Maar de bodem is in zicht. Althans, dat denken we. Is er daar dan niemand in de boze buitenwereld die de klok kan stilzetten? Nu. Voor even en altijd. Of teruggedraaien tot op een moment dat je het wereldnieuws kon bekijken zonder naar adem te moeten happen. Hoe lang is dat geleden? Gelukkig was er deze zomer Tomorrowland. Schud-den met de poep. Valse wimpers. Valse vanalles. Dwarrel dwarrel. Fijn stof van de mainstage. Of mijn held Maurice uit FC De Kampioenen in herhaling elfendertig: 'Ik zeg altijd: al wat niet recht is, is krom.' O treurnis. We zoeken troost in verdwaasde verdwaling, zijn ernstig ziek als we hier onze troost in moeten vinden.

Ik ken vrienden die sinds de ellende in Gaza nauwelijks nog hun zetel uit komen. Ze voelen zich verantwoordelijk en weten niet wat ze moeten doen. Verlamd. Onder dat dekentje. Zowat niemand begrijpt ondertussen waarom die moordpartij (en andere) blijft duren. 'We hebben geen draagvlak', beweren mensen die het beter weten, terwijl het draagvlak om tussen te komen, van hier tot ginderachter, zo groot lijkt. Misschien zijn mensen soms toch een beetje monsters? ●

TEKST Geert Selleslach

‘Algemeen belang moet doorslag geven’

De bouw van het nieuwe gemeentehuis, de Vlaamse basisschool de Letterbijter, de bibliotheek en de afbetaling van de schulden zijn voor Frédéric Petit (71) de belangrijkste realisaties uit zijn tienjarige periode (2014–2024) als burgemeester van Wezembeek-Oppem.

TEKST Luc Vanheerentals – FOTO Filip Claessens

⤴ Frédéric Petit (Wezembeek-Oppem)

In tegenstelling tot zijn voorganger François van Hoobrouck d'Aspre, die vaak de confrontatie opzocht met de Vlaamse overheid, zorgde Frédéric Petit voor communautaire rust. Bij de laatste gemeenteraadsverkiezingen van oktober 2024 verloor zijn Franstalige lijst LB-Union echter voor het eerst sinds 2000 zijn volstreekte meerderheid. De nieuwe lijst Horizon, bestaande uit burgerbeweging Wezem'Move, Les Engagés, Ecolo en Open Vld werd de grootste partij en levert met Nicolas Celis de huidige burgemeester. Petit, die de LB-Union-lijst duwde, had voor de verkiezingen aangegeven dat hij zou stoppen met lokale politiek. Hij is deze legislatuur nog wel provincieraadslid voor UF. In onze reeks *De burgemeester spreekt een laatste*

keer overschouwt hij een laatste keer zijn burgemeesterschap.

Communautaire pacificatie

Na zijn studies Economische en Sociale Wetenschappen, Distributie-marketing en Sociale Communicatie werd Petit business-manager bij achtereenvolgens Mölnlycke en Vileda, functies die hij tot 2012 bekleedde. ‘Voor de verkiezingen van 2006 vroeg van Hoobrouck om mij verkiesbaar te stellen op zijn lijst LB-Union. Ik was voorzitter van de Association of Wezembeek-Oppem Against Aircraft (AWACSS), dat in het dossier van de geluidsoverlast in de omgeving van Brussels Airport de belangen verdedigt van de Oostrand, en hij wou absoluut iemand op zijn

lijst die actief was rond deze thematiek. Dat ik de stap naar de politiek zette, had ook te maken met de vaststelling dat een zestigjarige zoals ik stilaan het risico liep om door zijn bedrijf aan de kant gezet te worden.’

‘In 2006 behaalde ik het tweede grootste aantal voorkeurstemmen en werd schepen bevoegd voor Milieu, Ruimtelijke Ordening, Stedenbouw en Financiën.’ Terwijl de Vlaamse regering van Hoobrouck in 2007 en 2013 omwille van overtredingen van de taalwetten weigerde te benoemen als burgemeester gebeurde dat in 2014 wel met Petit nadat hij beloofde de wetten te zullen naleven.

‘Alhoewel ik steeds heb geijverd voor de naleving van de rechten van Frans-taligen in een faciliteitengemeente als Wezembeek-Oppem zijn voor mij het goed beheer van de gemeente en een harmonieus samenleven van de inwoners prioritair’, aldus Petit. Bij zijn ontslag uit de gemeenteraad in 2016 uitte van Hoobrouck overigens nog scherpe kritiek op Petit ‘omdat die de belangen van Franstaligen niet genoeg zou hebben verdedigd’.

Petit maakt een andere vaststelling: ‘In het uittredend schepencollege waren er slechts drie schepenen die correct Nederlands praat-ten, in het nieuwe is dat voor iedereen het geval’, aldus Petit. Wat de actuele toepassing

FR ‘L'intérêt général doit prévaloir’

Contrairement à son prédécesseur François van Hoobrouck d'Aspre, qui cherchait souvent la confrontation avec le gouvernement flamand, Frédéric Petit a apporté la paix communautaire. Lors des dernières élections communales d'octobre 2024, sa liste francophone LB-Union a toutefois perdu sa majorité absolue pour la première fois depuis 2000. Un nouveau bourgmestre a été élu en la personne de Nicolas Celis de la nouvelle liste Horizon. Petit, qui a poussé la liste LB-Union, avait annoncé avant les élections qu'il se retirerait de la politique locale. Dans notre série *Le bourgmestre s'exprime une dernière fois*, Petit revient une dernière fois sur son mandat de bourgmestre.

van de taalwetgeving betreft pleit hij ervoor dat de faciliteiten ook van toepassing zouden worden op organisaties in plaats van louter op fysieke personen. Ook intercommunales zoals De Watergroep en Fluvius moeten volgens hem de taalfaciliteiten voluit toepassen.

Kas in evenwicht

In 2006 trof Petit bij zijn aantreden als schepen van Financiën een gemeentekas aan met een schuld van 23 miljoen euro en voor 26 miljoen euro beleggingen. Nu laat hij een gemeente achter met een boni van 23 miljoen euro, een bedrag dat weliswaar gereserveerd is voor investeringen in nieuwe projecten zoals de loods, de vernieuwing van straten, de renovatie van de voetbalinfrastructuur en dergelijke.

De verrassende verkiezingsoverwinning van Horizon schrijft Petit onder meer toe aan het feit dat Les Engagés LB-Union losliet na een conflict over de renovatie van de gebouwen aan de twee voetbalvelden. 'De partij heeft het verzet van een aantal buurtbewoners gevolgd tegen de aanleg van de nieuwe toegangsweg aan de sportsite.' Petit vreest dat de belofte van meer participatie, waarmee Horizon naar de kiezer trok, hen op de duur nog zuur zal opbreken. 'De beslissing ligt vaak bij degene die het hardst roept. Natuurlijk ben ik voor consulteren en informeren, maar uiteindelijk moet het algemeen belang de doorslag geven.'

Geluidsoverlast

De strijd tegen de geluidsoverlast door vliegtuigen van en naar Brussels Airport bracht Petit in de lokale politiek. Na meer dan 25 jaar is hij nog steeds voorzitter van AWACSS. 'Het probleem met de vliegroutes is op het einde van de jaren 1990 begonnen met staatssecretaris voor Mobiliteit Isabelle Durant (Ecolo), die bijna alle vliegbewegingen richting Noordrand stuurde. AWACSS is opgericht als reactie op de tegenmaatregelen die haar opvolger Bert Anciaux nam om zoveel mogelijk vluchten over Brussel en de Oostrand te laten vliegen.' Ook de opvolgers van Anciaux namen nieuwe maatregelen die aanleiding gaven tot tal van rechtszaken. In het meest recente vonnis wordt de federale regering op vraag van Noordrandgemeenten verplicht om binnen twee jaar de vliegroutes opnieuw vast te leggen op een manier die beter is voor de volksgezondheid. Petit pleit ervoor dat de vliegroutes terug de veilige rugwindnorm van 8 knopen als veiligheids criterium zou hanteren, samen met de PBN (Performance Based Navigation), de preciese satellietbegeleiding van vliegprocedures. ●

Tekort aan elektrische bussen?

- In antwoord op een vraag van Vlaams parlements lid Hans Bonte (Vooruit) over de **geluidsproblematiek van Brussels Airport** pleit Vlaams minister Ben Weyts (N-VA) op 18 juni 'voor een integrale aanpak op basis van een samenwerkingsakkoord tussen de betrokken regeringen'. Jo Brouns (cd&v) pleit 'om de krachten te bundelen voor een globale regeling waarbij een evenwicht wordt bereikt tussen de leefbaarheid en gezondheid van alle omwonenden en het uitzonderlijk economisch belang van de luchthaven'.
- Vlaams minister van Mobiliteit Annick De Ridder (N-VA) krijgt zware kritiek van Hans Bonte (Vooruit), Aimen Horch (Groen) en Line De Witte (PVDA) op haar beslissing om de aanleg van de **sneltram Willebroek-Brussel** on hold te zetten.
- De Vlaamse regering trok dusver 6,5 miljard euro uit voor planning, studies en voorbereidingen van de **luchthaventram**. Dat antwoordt minister De Ridder (N-VA) op een schriftelijke vraag van An Christiaens (cd&v). Voor de realisatie zullen geen woningen worden onteigend, wel zijn hele of gedeeltelijke grondinnames gepland.
- Het **aantal geschrapte busritten in de Rand** verminderde de afgelopen jaren van 3,26% in 2022 tot 3,02% in 2023 en 2,88% in 2024. Busritten worden in 1,38% van de gevallen geschrapt omwille van personeelstekort en voor 1,23% om technische redenen. Dat antwoordt minister De Ridder (N-VA) op een schriftelijke vraag van Amina Vandenheuvel (PVDA).
- 'We zijn fier op dit uniek industrieel erfgoed. Je kan hier de industriële revolutie ruiken. Daarom hebben wij geïnvesteerd in de restauratie van deze stoommachine', zegt minister Ben Weyts (N-VA) tijdens de ingebruikname van de gerestaureerde machine van de Herisemmolen uit 1894 in de voormalige **kartonfabriek Winderickx** in Alsemberg.
- In de Vlaamse randgemeenten werden vijf hoppingpunten gerealiseerd, locaties waar je kan overstappen van het ene vervoersmiddel op het andere. Dat is

het geval in Asse, Sint-Genesius-Rode, Sint-Martens-Bodegem, Vilvoorde en Wezembeek-Oppem.

- Parlements lid An Christiaens (cd&v) vreest dat De Lijn in de toekomst **elektrische bussen** alleen zal inzetten in de grote steden en niet in landelijke regio's zoals de Vlaamse Rand. Uit een antwoord van minister De Ridder (N-VA) blijkt dat slechts 9 van de 54 stelplaatsen van De Lijn over laadinfrastructuur beschikken en de komende twee jaar slechts 14 nieuwe installaties op de planning staan.
- In zijn 11 juli boodschap pleit Vlaams minister-president Matthias Diependaele (N-VA) voor de **afschaffing van de taalfaciliteiten**. Hierover ondervraagd in het parlement stelt minister Weyts (N-VA) dat faciliteiten de integratie in de weg staan en nefast zijn voor het sociaal weefsel. Weyts wijst erop dat de afschaffing een bijzondere meerderheid vergt op federaal niveau 'en dat deze momenteel niet voorradig is'.
- **Postkantoren in Vlaamse faciliteitsgemeenten** moeten hun berichten en mededelingen in het Nederlands en het Frans verspreiden en in hun betrekkingen met particulieren het Nederlands of het Frans hanteren naargelang de taal van de betrokkene. Deze bepaling geldt enkel voor zover het communicatie betreft met een inwoner van de gemeente. In contacten met anderen wordt Nederlands gesproken. Dat antwoordt Vlaams minister Hilde Crevits (cd&v) op een schriftelijke vraag van Klaas Sloomans (VB).
- In het kader van de **projectoproep Groene Rand 2025** dienden zes gemeenten een project in. Het gaat om Asse (onthaalpoort Wolfrot), Beersel (hermeandering Biezeweidebeek), Linkebeek (Reconversie tankstation), Sint-Pieters-Leeuw (toegangen Damiaanpark), Vilvoorde (Warandeveld) en Wezembeek-Oppem (weiland Diepestraat). Er werd nog niet beslist welke projecten subsidies krijgen om het groene karakter te versterken. ●

⌚ Machteld Lintermans, bibliothecaris in Vilvoorde

De bibliotheek is er voor iedereen

Vilvoorde is de snelst groeiende Vlaamse stad met een jonge bevolking. Dat weerspiegelt zich in het profiel van de bibliotheekgebruikers.

TEKST Gerard Hautekeur – FOTO Filip Claessens

Van de meer dan 100.000 bezoekers per jaar vormen kinderen onder de twaalf jaar de grootste bezoekersgroep. ‘Het is het resultaat van een doelgerichte en volgehouden inspanning’, zegt bibliothecaris Machteld Lintermans.

Het profiel van de Vilvoordse bibliotheek wijkt af van de gemiddelde Vlaamse bibliotheek waar vrouwen zijn oververtegenwoor-

digd, een meerderheid hoger onderwijs heeft gevolgd en waar het aantal oudere leden aanzienlijk is toegenomen (zie RandKrant juni). ‘Op zich doen we niets spectaculairs, maar door de constante aandacht bereiken we ook een jong en een superdivers publiek.’

Lage drempel

‘Alles start met een basishouding van de

bibliotheekmedewerkers die oog hebben voor de vragen van de bezoekers’, benadrukt Lintermans. ‘Eigenlijk begint de openheid al met het bekendmaken van het aanbod. Naast de nieuwe media en de online promotie investeren we ook in visueel aantrekkelijke flyers en brochures in eenvoudig Nederlands om de bezoekers te informeren over onze activiteiten. Die zijn gratis én men hoeft zich meestal vooraf niet in te schrijven.’

‘Naast een warm onthaal zijn laagdrempelige, prikkelende activiteiten met een vaste regelmaat van groot belang. Onze gewone voorleesurtjes vinden telkens op zaterdagochtend plaats zodat het voor de ouders een routine wordt. Twee tot drie keer per jaar organiseren we op dat tijdstip een kleine (toneel)voorstelling zonder dat we dit opvallend aankondigen, anders denkt het trouwe publiek dat het niet voor hen is bedoeld. Er zijn ook jaarlijks terugkerende thema-activiteiten waardoor de ouders spontaan weten dat er die maand iets is gepland, zoals de verwen-dag, de Halloween-bib en de Sinterklaas-bib.’

Inclusief

‘Een andere laagdrempelige activiteit is het **schaken** tussen de rekken van de bibliotheek. Kinderen en jongeren tot 18 jaar leren op woensdagnamiddag schaken onder begeleiding van een schaakleraar en een vrijwilliger. Onder de vrijwilligers is er een jongen uit Oekraïne die op die manier zijn Nederlands oefent. De locatie zorgt voor interactie met de volwassenen die boeken komen ontlenen.

Op vraag van de adviesraad van de bibliotheek zijn we met een **inclusieve leesclub** voor volwassen gestart. Een paar vrijwilligers van Samana, een organisatie voor mantelzorgers en mensen met een chronische aandoening, waren bereid de leesclub te begeleiden. Iedereen is welkom. We zorgen dat het leesboek in brailleschrift of in een groot lettertype voorhanden is en dat een audioversie beschikbaar is. De club kent een overweldigend succes.’

‘Iedere bezoeker moet zijn gading kunnen

vinden', zegt Lintermans. 'We beschikken over een rijke, gevarieerde collectie die fris oogt en actueel is. In onze regio heeft Vilvoorde ook het grootste **Taalpunt Nederlands**, dat nieuwkomers en laaggeletterde volwassenen helpt om Nederlands te leren. In het Taallabo staan enkele pc's waarop bezoekers Nederlands kunnen oefenen. Op woensdag is er permanentie door een vrijwilliger die mensen daarbij kan ondersteunen. Er is grote interesse voor de themakoffers voor leerkrachten, letter- en woordtassen voor de ouders en brabbeltassen voor de allerkleinsten.'

Vaste momenten

Dat in Vilvoorde de grootste bezoekersgroep kinderen onder de 12 jaar zijn, is geen toeval. 'Om zoveel mogelijk kinderen op een jeugdige leeftijd te bereiken, werkt

“ Op zich doen we niets spectaculairs, maar door de constante aandacht bereiken we ook een jong en een superdivers publiek.

de bibliotheek nauw samen met verschillende partners. In het kader van **Boekstart** bezorgt K&G aan de ouders van een zes maanden oude baby een boekje over taalontwikkeling en geeft uitleg over de aangepaste collectie voor baby's en peuters in de bib. En op 15 maanden krijgen de ouders tijdens de consultatie een bon om een gratis peuterpakket op te halen in de bibliotheek.

Als de kinderen twee jaar zijn, stuurt onze bibliotheek een verjaardagskaartje waarmee ze een rugzakje cadeau krijgen. Daarin steken een kartonnen boekje en flyers over de bibliotheek. Dit zijn drie vaste momenten waarop baby's en peuters met hun ouders bij ons over de vloer komen. Een andere partner is Het Huis van het Kind dat met de mama's langskomt en stevast aanwezig is op de Boekstartdag tijdens de week van de opvoeding. Op die dag staat de bib helemaal in het teken van de allerjongsten.'

'Voorts loopt in samenwerking met de scholen het project **Leeshelden**. Gedurende tien weken oefenen onze vrijwilligers een uur per week met leerlingen in het lezen. We werken intensief in kleine groepjes leerlingen uit het tweede en derde leerjaar die door de zorgleerkracht zijn geselecteerd. Dit gebeurt op een heel aangename manier om hun leesplezier te bevorderen.'

'Ook met onze interne diensten Vrije Tijd en Gelijke Kansen en binnen de regio-bib Noordrand werken we efficiënt samen. Soms kunnen we rekenen op een onverwacht partnerschap, zoals de Vilvoordse club van **Yarn bombing** die lapjes stof aan elkaar breit, haakt of naait en daarmee objecten in de publieke ruimte kleur geeft. In het kader van de jeugdboekenweek heeft die vereniging dit jaar de werking van de bibliotheek uitgebeeld en tafereeltjes uit kinderboeken geïllustreerd. Hun uniek kunstwerk (patchwork) prijkt aan de ingang van onze bib op de Grote Markt. Een gedroomde, laagdrempelige entree tot de bibliotheek. ●

DE Die Bibliothek ist für alle da

Von den mehr als 100.000 Besuchern pro Jahr in der Bibliothek von Vilvoorde bilden Kinder unter zwölf Jahren die größte Besuchergruppe. 'Das ist das Ergebnis einer gezielten und kontinuierlichen Arbeit', sagt Bibliothekarin Machteld Lintermans. 'An sich machen wir nichts Spektakuläres, aber durch die ständige Aufmerksamkeit erreichen wir auch ein junges und sehr vielfältiges Publikum. Neben einem herzlichen Empfang sind leicht zugängliche, anregende Aktivitäten in regelmäßigen Abständen von großer Bedeutung.'

BIJZONDERE BUREN

Dagpauwoog

Als het goed is, zouden er deze maand heel wat dagpauwogen moeten rondvliegen in de Rand. Het gaat om de derde generatie van de dagvlinder. De jongste tijd stellen we echter vast dat er niet zoveel regelmaat meer zit in het aantal dagpauwogen. Het ene jaar barst het ervan en het andere zijn er zo goed als geen te vinden. Dat heeft alles te maken met het klimaat. Wanneer het kurkdroog is op het moment dat de rupsen zich voeden met bladeren van de grote brandnetel, die zowat de enige waardplant is, is de kans groot dat ze de honger dood sterven. In verschillende voorbije warme jaren was dat het geval. Maar als er voldoende vochtige jaren volgen, kunnen de aantallen zich flink herstellen.

Dat is niet zo uitzonderlijk voor een algemene soort als deze; het stemt wel tot nadenken. De verwachting is immers dat er na verschillende droge jaren wel eens geen herstel meer zou plaatsvinden. Dat is nu voor veel planten en dieren al het geval. Heel wat uitsterven is toch klimaat gerelateerd, zowel bij ons als wereldwijd.

Op dit ogenblik is de dringendheid om de klimaatcrisis aan te pakken wat op de achtergrond geraakt, maar de urgentie is er niet minder om geworden. Op veel plaatsen doen zich bijzondere weerfenomenen en -problemen voor die we enkel kunnen verklaren door naar het klimaat te kijken. Het zal de dagpauwoog voorlopig niet beletten om hier nog dartel rond te vliegen, de vraag is alleen: hoe lang nog? Want ook deze vlinder zit in de hoek waar de klappen vallen. Waar ligt de ondergrens vooraleer uitsterven dreigt? Niemand die het weet. We nemen de huidige trends maar beter ernstig om ervoor te zorgen dat niet alle soorten verder de dieperik in duiken. Elk jaar wordt het erger, maar in mensenland is het verder gewoon *business as usual*. ●

TEKST Herman Dierickx

Animatiefilm *Flow* pakt het anders aan

Toen de dieren niet spraken

In de animatiefilm *Flow* hebben de dieren voor een keer géén menselijke trekjes. Ze spreken zelfs niet en zorgen ook niet voor snelle actie-scènes. Het zijn net echte dieren, en dat maakt de film zo bijzonder.

TEKST Michaël Bellon

Het was het afgelopen jaar niet een of andere blockbuster van Pixar of DreamWorks die met de aandacht van de filmjury's, filmrecensenten en film liefhebbers ging lopen; wel de low budget animatiefilm *Flow* van de Letse animatieregisseur Gints Zilbalodis, die deels tot stand kwam in samenwerking met het Brusselse productiehuis Take Five. Hij ging lopen met de aandacht, maar ook met de prijzen. *Flow* mocht op het Filmfestival van Cannes in première gaan in de prestigieuze Un Certain Regard-competitie, won op het Internationale Festival van de Animatiefilm in het Franse Annecy de publieksprijs, de jury-prijs én de prijs voor beste muziek. Waarna voorwaar een Golden Globe volgde en als klap op de vuurpijl de Oscar in de categorie beste animatiefilm.

Tegendraads onspectaculair

Is *Flow* dan zo'n spectaculaire film? Helemaal niet. Misschien zelfs integendeel. Het is ongetwijfeld door zijn eenvoud en totaal andere aanpak dat *Flow* zoveel blijkt te charmeren. In de film moet een klein, zwart, naamloos katje, samen met nog een aantal andere dieren, heel hard zijn best doen om te overleven in een wereld waaruit alle menselijke aanwezigheid letterlijk lijkt te zijn weggespoeld. *Flow* verwijst in de eerste plaats immers naar grote waterstromen die de waterspiegel op aarde doet stijgen en dalen.

Daarnaast is de kat ook lijdend en handelend voorwerp in een onvoorspelbare

stroom gebeurtenissen en omstandigheden, die de film een beetje op een roadmovie doet lijken. Maar ook al staat daarbij heel wat op het spel – met spectaculaire reddingsoperaties, snelle achtervolgingen of een harde strijd tussen goed en kwaad heeft het allemaal niets te maken. De hulpeloze kat, een golden retriever, een capibara (knaagdier), een ringstaartmaki (aap) en een secreta-risvogel zien zich geconfronteerd met een oncontroleerbare aarde in slechte doen en zijn – ondanks hun verschillen – op elkaar aangewezen om er het beste van te maken.

Een kat is een kat

Wat maakt de film dan wél bijzonder? Om te beginnen is hij woordeloos. De dieren spreken niet, en er zijn ook geen mensen meer om dat te doen. Ten tweede krijgen de dieren weinig tot geen menselijke trekjes mee.

'Laat ons een kat een kat noemen', dacht regisseur Zilbalodis, en dus volgen we de zwarte zwerfkate haast als was dit een documentaire. De animatie voegt aan dat laag-bij-de-grondse kattenperspectief ook heel wat andere perspectieven toe die de majestueuze natuur in de film eveneens een hoofdrol bezorgen. Je krijgt een bosbad van struiken en bomen, de rotsen en de luchten zijn schitterend getekend, en de meeste aandacht besteedde Zilbalodis natuurlijk aan het wassende water dat glinstert en golft, kabbelt en stroomt.

De dieren zijn dan weer minder uitgewerkt

op grafisch vlak, maar verbluffen door de natuurgetrouwheid van hun bewegingen en gedragingen. Wie van katten houdt, zal alle typische houdingen en geluidjes herkennen. En die herkenbaarheid is de sleutel tot het feit dat vooral jonge kijkers helemaal worden meezogen in het verhaal over een natuur zonder mensen die een mysterie blijft om te koesteren, maar waarin ijdelheid, onoplettendheid, onverschilligheid, onenigheid en vooropstellen van eigenbelang misschien niet altijd de beste overlevingsstrategieën zijn. In die zin is *Flow* duidelijk een ecologisch sprookje, maar dan een dat zwijgend de moraal door de kijkers zelf laat formuleren, en gaat voor een open einde.

Stuur uw kat

Voor de Letse filmmaker en animator Zilbalodis is dit pas zijn tweede film na zijn debuut *Away* uit 2019. Zilbalodis is fan van de Japanse grootmeester Hayao Miyazaki, maar doet zijn eigen ding. Hij richtte zijn eigen studio Dream Well op, componeerde samen met Rihards Zalupe zelf de muziek, maakte gebruik van gratis animatiesoftware, gebruikte de geluiden van echte dieren, en deed voor de andere geluidseffecten dus een beroep op het Brusselse Take Five. Overigens nemen veel kijkers van de film foto's van hoe hun kat naar *Flow* kijkt. Kan je zelf niet naar deze film? Stuur dan uw kat. ●

Flow (+7j)

familiefilm

ZO – 28 SEP – 10.00

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

ZO – 28 SEP – 10.30

Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

ZO – 28 SEP – 11.00

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

Wat speelt achter de gevels van onze woonblokken?

‘Voor de acteurs van BERLIN en hun dubbelgangers is ons laten binnenkijken in een anoniem appartementsblok een uitnodiging tot empathie’, zegt co-scenarist Angelo Tijssens over *Living Apartment Together*, mozaïektheater dat stedelingen toont als radartjes van een groter geheel.

TEKST Tom Peeters – FOTO Koen Broos

In *Als de muren konden praten* zong Will Tura in 1978 op een tekst van Nelly Byl over de eenzaamheid, het verdriet en de liefde verborgen achter onze gevels. Zonder het misschien te beseffen hebben regisseur Yves Degryse van theatergezelschap BERLIN en NTGent en scenarist Angelo Tijssens er een update van gemaakt; één die zich anno nu in de grootstad afspeelt. Met een anoniem appartementsblok als het echte hoofdpersonage openen individuele levensverhalen zich als vensterramen. Het publiek – koptelefoon op, omhoog turen – krijgt een inkijk in de levens die zich in zes verschillende flats afspelen.

Wat of wie is je thuis?

Tijssens noemt *Here*, een graphic novel van Richard McGuire, een inspiratie. Zijn compagnon verwijst steevast naar *Het leven een gebruiksaanwijzing* van de Franse schrijver Georges Perec. ‘Maar bij elke mozaïekvertelling is *Magnolia* de logische referentie’, zegt Tijssens. ‘De verhalen in de film van Paul Thomas Andersen zijn niet alleen vervlochten, maar hebben ook een gedeelde kern, namelijk de vraag wanneer het te laat is om iets te veranderen en of spijt een oplossing is. Wij hebben geprobeerd onze verhalen eenzelfde kern te geven, met name: wat of wie is je thuis? Is dat het huis waarin je woont, het lichaam waarin je zit of de mensen rondom jou? Alle appartementen geven een mogelijk antwoord op die centrale vraag.’

Kleine en grote tragedies

Volgens Tijssens was het belangrijk om zowel lineaire verhalen te vertellen, zoals een verhuis naar een woonzorgcentrum, als verhalen die hetzelfde blijven, zoals dat van een moeder die nachts draait en haar kind

’s nachts alleen moet laten, of dat van jonge mensen die een Deliveroo-account delen, maar voor de rest niet zo gek veel, want ook dat is het leven. ‘Het zou fout zijn om zes begin- en eindverhalen naast elkaar te presenteren. Ik ben een grote fan van Bruegel. In het schilderij *Landschap en De val van Icarus* is Icarus ook niet meer dan twee kleine witte beentjes die nog net uit het water steken, terwijl het leven rond hem gewoon doorgaat: de boer ploegt voort, de herder hoedt zijn schapen, een schip vertrekt. De wereld staat niet stil als wij onze kleine en grote tragedies beleven. Ik zou het zelfs de essentie van samenleven durven noemen, of dat nu in een appartementsgebouw, een stad of een land is.’

Meer dan Playmobil-figuren

Voor Tijssens is zo’n appartementsblok de ideale metafoer. ‘Telkens er iemand vertrekt, komt iemand anders in de plaats. Zo wordt een einde automatisch een nieuw begin. Die cyclus is onverbreekbaar. De voorstelling gaat tegelijk heel erg over de stad. Koeiers zijn niet meer weg te denken uit het straatbeeld en toch weten we niet wie ze zijn. Mensen vallen als Playmobil-figuren samen met wat ze dragen, zoals piloten, verpleegsters of vuilnisophalers. In Brussel zien we de problemen buiten, maar krijgen we amper inzicht in wat er zich achter de gevels, laat staan in de hoofden en de harten afspeelt. Ik kan niet weten wat 1,2 miljoen mensen denken en voelen, maar ik wil wel dat we daar met zijn allen wat meer aandacht voor hebben. Iedereen heeft nood aan een thuis.’

Om de band tussen buurt en verhaal te versterken, wordt er op elke speelplek beroep gedaan op een 20-tal lokale dubbelgangers

voor de vaste acteurs, die via projecties van vooraf opgenomen scènes aanwezig zijn. Een logistieke uitdaging die een extra poëtische dimensie toevoegt. De dubbelgangers krijg je enkel te zien als ze vanuit het decor de echte stad instappen. ‘Als kijker voelt het misschien bevreemdend, maar het toont hoe graag we willen meegaan in de fictie, zelfs als de dubbelgangers er fysiek niet uitzien als hun personages. Tijdens de première in Gent was iemand bijna een halve meter groter dan zijn schermpersonage. Filmcriticus Roger Ebert had gelijk toen hij cinema een motor voor empathie noemde. Zelfs als we mensen maar een beetje kennen, voelen we mee.’

Eerst inhoud, dan vorm

Samen met Lukas Dhont schreef Tijssens eerder de scenario’s van *Girl* en *Close*. De draaidagen van een derde gezamenlijke film zijn net begonnen en ook Julian, het debuut van de Brusselse regisseur Kato Custers waarvoor hij het scenario schreef, gaat deze maand in première in Toronto. Na *De randen* en *Het einde van de straat* verschijnt binnenkort ook zijn derde boek *Beginnen*. ‘Ik ben een aanhanger van de Amerikaanse architect Louis Sullivan, die stelde dat vorm zich aanpast aan inhoud. Ik begon romans te schrijven om iets te vertellen dat niet geschikt was voor film of theater. Ik voel me verwant met een bakker. Die bakt brood, maar ook croissants en taarten. De basis is bloem, maar met genoeg kennis over zijn oven, ingrediënten en rijstijden kan hij van alles uitproberen.’ ●

4, 5, 6 EN 7 SEP – 21.00

Living Apartment Together

Yves Degryse, Berlin & NTGent/ Periferik
Brussel, op locatie: Papenest, 02 307 72 72

Eerste Nationaal Park in Vlaams-Brabant

In deze nieuwe reeks gaan we dieper in op plekken met toekomstmogelijkheden in de Vlaamse Rand. Dat kunnen plekken zijn die wachten op een herontwikkeling of waar kansen ontstaan voor een mooie toekomst. We starten met de Brabantse Wouden, het enige Nationaal Park van Vlaams-Brabant.

TEKST Luc Vander Elst – FOTO Filip Claessens

Op aansturen van toenmalig Vlaams minister van Omgeving Zuhal Demir (N-VA), erkende de Vlaamse Regering op 13 oktober 2023 vier Nationale Parken en vijf (kleinere) landschapsparken. Vijf van de negen erkende parken liggen in Limburg. Met de Brabantse Wouden kreeg ook Vlaams-Brabant zijn Nationaal Park. De Brabantse Wouden strekken zich uit van Halle tot Leuven. Met het Zoniënwoud, het Hallerbos, Heverleebos en Meerdaalwoud, de Doode Bemde en vier landinrichtingsprojecten van Beersel tot Leuven heeft het gebied vandaag al heel wat te bieden. Maar het kan altijd beter. Wij gingen ten rade bij Steven Vanonckelen, die als bio-ingenieur na een verleden bij het Agentschap voor Natuur en Bos en het departement Omgeving de geknipte man bleek als coördinator voor de Brabantse Wouden.

Vanonckelen: 'Formeel zijn we van start gegaan in september 2024. Vandaag telt het parkteam zeven werknemers. Onze belangrijkste taak wordt de samenwerking met onze partners op het terrein. Gedurende de volgende 24 jaar realiseren we geleidelijk aan onze visie en ons masterplan. De Vlaamse overheid financiert jaarlijks 608.000 euro. De provincie draagt 76.000 euro per jaar bij en de 12 deelnemende gemeenten samen 122.500 euro.'

Natuur verbinden. In de Nationale Parken ligt de klemtoon op natuur en biodiversiteit. Is dat ook de hoofddoelstelling van de Brabantse Wouden?

'In ons Nationaal Park hebben we al veel natuur. Naast de grote boscomplexen zijn er ook veel andere natuurgebieden. We willen

de bestaande natuur beter beschermen, versterken en verbeteren, samen met de huidige beheerders. Aan de randen van de huidige natuurgebieden willen we, waar dat mogelijk is, de natuurzones nog wat uitbreiden, maar we mikken vooral op natuurverbindingen. Er zijn al veel verbindingen, zoals de holle wegen, die zeer waardevol zijn voor de natuur. Meestal zijn die ook niet verlicht of verhard. Dat willen we zo houden, want led-verlichting is dan wel goed voor het klimaat, maar heel nefast voor de biodiversiteit. We zetten uiteraard in op dieren en planten die typisch zijn voor onze streek en waar er barrières zijn, zoals steenwegen of spoorwegen,

“ Brabantse Wouden wordt op termijn een label. Landbouwers, inwoners of ondernemers, die fier zijn op hun streek kunnen hun eigen verhaal uitdragen.

streven we naar faunapassages. We willen zeker niet alleen maar bos. Ook rustige en duistere open natuurgebieden of waterlopen zijn mooie verbindende landschappen tussen de bossen. Het gaat trouwens ook om bomenrijen, natuurlijker parkbeheer of natuurvriendelijk beheer van privétuinen. Het helpt allemaal.'

Landbouw. Hadden de landbouwers in de streek nog wat koudwatervrees bij de erkenning van het Nationaal Park?

'Landbouw is een van de vijf pijlers in ons masterplan. De andere vier pijlers zijn natuur en klimaat, ruimte en omgeving, landschap

en erfgoed en toerisme en beleving. Voor ons is de pijler landbouw even belangrijk als de andere vier. De Vlaamse overheid werkt aan verduurzaming van alle sectoren. Dan moeten we ook durven bekijken hoe we landbouwers kunnen ondersteunen om hun werking te verduurzamen. Juist door de erkenning van het Nationaal Park ontstaan er heel wat kansen. We zouden bijvoorbeeld kunnen samenwerken rond beheersovereenkomsten, goed beheerde akkerranden of vermindering van gewasbeschermingsmiddelen. Dan gaat het soms om waardevolle tijdelijke natuur waar ook de landbouwer iets aan heeft. We zouden dat kunnen aanmoedigen door voor de landbouwers een correcte vergoeding te voorzien. Er is altijd wel een stuk landbouwgrond dat te nat is of minder geschikt voor landbouw. Daar kunnen we op inspelen.'

Boeren met ambitie

'De lokale landbouwers hebben zelf een vzw opgericht: *Boeren met ambitie*. Zij willen hun stem laten horen in onze bestuursorganen. Het is door veel met elkaar te praten en tijdig elkaars verzuchtingen te horen dat we op elkaar kunnen inspelen en tot win-win-projecten komen. Wij willen heel graag dat gesprek aangaan. Binnen ons gebied is er nog heel veel familiale en grondgebonden landbouw. Dat creëert mogelijkheden om in te spelen op het 'merk' Brabantse Wouden met bijvoorbeeld thuisverkoop of logies bij landbouwers. Brabantse Wouden wordt op termijn een label. Landbouwers, inwoners of ondernemers, die fier zijn op hun streek, kunnen hun eigen verhaal uitdragen en zo een graantje meepikken.'

Weerstations. Jullie zitten nog in een opstartfase. Is er al iets gerealiseerd?

'In een eerste project werkten we al samen rond gewasbeschermingsmiddelen. We kochten via een samenaankoop tien weerstations aan en logins voor weerdata en teeltregistratiepakketten. Zulke teeltregistratiepakketten zijn vanaf 1 januari 2026 verplicht voor elke landbouwer. Met die samenaankoop hebben we een uitstekende

prijs bedongen voor de landbouwers. Met de gegevens van de weerstations kunnen dertig landbouwers nu beter voorspellen wanneer ze wat moeten doen op hun velden. Daardoor hebben zij ook minder gewasbeschermingsmiddelen nodig. Dat is goedkoper voor hen en zo komen er minder pesticiden terecht in de natuur of in de privétuinen. Iedereen wint daarbij.'

De groene brigade

'Amazon schonk ons 1,1 miljoen euro waarmee we acht projecten in de markt gaan zetten. Een voorbeeld is ons sociale project *De groene brigade*. Daarmee helpen we mensen aan het werk die om verschillende redenen werkloos zijn geworden. Zij doen beheerswerken in het bos en we willen hen opnieuw activeren en begeleiden naar de arbeidsmarkt.

Toerisme Vlaanderen financiert dan weer de opmaak van een meerdaagse wandeling van ongeveer 80 km tussen Halle en Leuven. Langs dat traject willen we minimaal twee

extra bivakzones, waar je met je tent kunt overnachten, maar we willen daar uiteraard ook bestaande hotels en B&B's bij betrekken. Enkele plekken krijgen artistieke blikvangers. Voor dat wandeltracé willen we op termijn het Europees kwaliteitslabel Leading Quality Trail binnenhalen. Dan moet 35% van de wandeling onverhard zijn. Een uitdaging in Vlaanderen.'

Vlaamse Rand. Zes van de dertien gemeenten liggen in de Vlaamse Rand. Wat mogen we daar verwachten?

'Er komen vijf onthaalzones of poorten tot het gebied: bezoekerscentra waar je een instappunt vindt met wat animatie en informatie. In de Rand zul je die vinden in Halle en in het Bosmuseum in Groenendaal. Halle en Overijse werken al mee aan een project rond lichtverduurzaming. We werken ook rond recreatiemonitoring en recreatiesturing om de toeloop van recreanten wat te kunnen regelen in de meest waardevolle of kwets-

bare zones. Met eenvoudige maatregelen willen we de grote massa bezoekers naar de rand van de natuur begeleiden, waar ze ook de nodige horeca en sanitaire installaties vinden. Overijse is sterk bezig met het bomenplan. Met Linkebeek zijn we in overleg om de site van Laborelec een stukje te vergroenen en verbindingen te leggen. In Beersel kijken we momenteel vooral naar projecten rond landbouw.'

'Sint-Genesius-Rode doet voorlopig niet mee. Zo valt er een belangrijke schakel weg, want de gemeente ligt als enige tussen Brussel en de provinciegrens en aan de poorten van het Zoniënwoud. Schepen voor leefmilieu, Caroline Louveaux legt uit: 'We hebben geoordeeld dat dit project met een mogelijke sterke toename van het aantal toeristen enkel negatieve gevolgen heeft voor onze inwoners op het vlak van bijvoorbeeld mobiliteit en netheid.'

Vanonckelen: 'De Brabantse Wouden hebben ook heel wat bouwkundig, archeologisch en natuurlijk erfgoed met zelfs een Unesco-erkenning voor delen van het Zoniënwoud. We mikken op een intergemeentelijke onroerenderfgoeddienst, waarmee we de gemeenten sterk zouden kunnen ondersteunen bij hun werking rond erfgoed.'

Waar willen jullie over pakweg vijf jaar staan?

'Naast concrete projecten hoop ik vooral dat ons parkteam bij alle actoren in de Brabantse Wouden een stevig draagvlak zal hebben opgebouwd voor het Nationaal Park: bij burgers, landbouwers, organisaties, regionale landschappen,... Via overleg gaan we na waarin we elkaar kunnen vinden. We hebben in ons parkteam enkele experts met veel ervaring op het vlak van erfgoed, bos, toerisme en recreatie. Die kunnen op termijn zorgen voor extra financieringsmogelijkheden via subsidies. Vanaf volgend jaar willen we ook proberen Europese middelen aan te trekken voor het Nationaal Park. Zo willen we komen tot goede projecten die we samen met onze partners realiseren.' ●

PODIUM

THEATER

4, 5, 6 EN 7 SEP – 21.00

Living Apartment Together

Yves Degryse, Berlin & NTGent/

Periferik

Brussel, op locatie: Papenvest,
02 307 72 72

VR – 12 SEP – 20.00

Liefs, Achilles

Pleun van Engelen

Asse, op locatie, 02 456 01 60

ZO – 14 SEP – 16.00

Boeren

De Nieuwe Bazaar

Overijse, 't Leemveldhof, 02 687 59 59

ZA – 27 SEP – 20.00

Van den vos die amoc maecte

Dimitri Leue, Frank Focketyn, Han

Coucke e.a.

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

KIDS

ZO – 7 SEP – 10.30

De wilde robot (+6j)

familiefilm

Kraainem, GC de Lijsterbes, 02 721 28 06

ZO – 7 SEP – 15.00

De Cuyper vs. De Cuyper (+4j)

Cie Pol & Freddy

Tervuren, CC De Warandepoort,
02 766 53 47

De wilde Noordzee (+9j)

natuurdocumentaire

DI – 9 SEP – 14.00 EN 19.30

Linkebeek, GC de Moelie, 02 380 77 51

ZO – 28 SEP – 10.30

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

ZA – 13 SEP – 16.30 EN 19.30

Vouw (7-107j)

Annelies Van Hullebusch &

Wanda Eyckerman

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZO – 14 SEP – 10.30

Vrolijke vriendjes (+2j)

familiefilms

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZA – 20 SEP – 10.00

Aloha Kleuterfestival (3-5j)

Hoeilaart, GC Felix Sohie, 02 657 05 04

ZO – 21 SEP – 13.00

Plein Publiq

straattheater

Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

ZO – 21 SEP – 15.00

Wata! (2-6j)

Compagnie Bricophonik

Linkebeek, GC de Moelie,
02 380 77 51

Flow (+7j)

familiefilm

ZO – 28 SEP – 10.00

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

ZO – 28 SEP – 10.30

Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

ZO – 28 SEP – 11.00

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

ZO – 28 SEP – 10.00, 11.00 EN 15.00

L'îlot Marmots (0-2j)

Baby ORNOT!

Dilbeek, CC Westrand,
02 466 20 30

HUMOR

DO – 18 SEP – 20.30

Witte Ruis

Soundos

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

23 EN 24 SEP – 20.00

Wakers van de wijk

Sven De Ridder Company

Meise, GC De Muze van Meise,
02 892 24 40

23 EN 25 SEP – 20.30

Wouter moet meer orde hebben!

Wouter Deprez

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

VR – 26 SEP – 20.00

Liefde voor publiek

Sven de Leijer

Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

ZA – 27 SEP – 20.00

'k Zegamoda op televeeze

Revue in 't Plat Vloms

Jezus-Eik, GC de Bosuil, 02 657 31 79

LITERATUUR

WO – 24 SEP – 20.00

Tom Lanoye. ReinAard

Sint-Pieters-Leeuw, CC Coloma,
02 371 22 62

DANS

WO – 24 SEP – 20.00

Il Cimento dell'Armonia e dell'Invenzione

Rosas, A7LA5 & Gli Incogniti

Dilbeek, CC Westrand,
02 466 20 30

ZA – 27 SEP – 11.00

Battle The Concepts

Legacy League

Meise, GC De Muze van Meise,
02 892 24 40

DI – 30 SEP – 14.30

Empty Floor

imPerfect Dancers Company

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

MUZIEK

VR – 5 SEP – 20.30

Hotrods & Strings

Tervuren, CC De Warandepoort,
02 766 53 47

ZA – 13 SEP – 20.30

Metamorfosi

Oxalys & Alon Sariel

Tervuren, Sint-Evangelistkerk,
02 766 53 47

ZO – 14 SEP – 11.00

Ensemble Quartz

Meuzemuzeconcert

Meise, op locatie: kerk Meizegem,
02 892 24 40

ZA – 14 SEP – 11.00

It Was All Heart

Ward Dhoore

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

WO – 17 SEP – 20.00

De Lage Landen

Rick de Leeuw, Eva De Roovere e.a.

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

VR – 19 SEP – 20.00

Rumba Perdida

Rumbaristas

Wezembeek-Oppem, GC de Kam,
02 731 43 31

VR – 19 SEP – 20.30

Ten Feet From Stardom

Nina Babet, Monique Harcum, Chantal
& Steven Kashala

Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

Finalementhee

De Frivole Framboos

ZA – 20 SEP – 20.00

Kraainem, GC de Lijsterbes, 02 721 28 06

ZA – 27 SEP – 20.15

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

DO – 25 SEP – 14.00

Lisa del Bo

Seniorennamiddag

Wezembeek-Oppem, GC de Kam,
02 731 43 31

DO – 25 SEP – 20.00

The Signal

Compact Disk Dummies

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

VR – 26 SEP – 20.00

Song Circle

Jan De Campenaere, Noémie Wolfs &
Johannes Genard

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

VR – 26 SEP – 20.30

History of New Wave 2

Stijn Meuris e.a.

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

ZO – 28 SEP – 14.30

Hommage à Brel

Filip Jordens

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

FILM

Jeunes Mères

DI – 2 SEP – 20.00

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

DI – 16 SEP – 20.00

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

DI – 9 SEP – 20.00

10 Giorni Con I Suoi

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

DO – 11 SEP – 14.30

A Man Called Otto

Meise, GC De Muze van Meise, 02 892 24 40

ZA – 13 SEP – 20.00

The Brutalist

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

ZO – 14 SEP – 20.00

Stop Making Sense

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

DI – 16 SEP – 20.00

Enzo

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

DO – 18 SEP – 15.00 EN 20.00

Conclave

Wezembeek-Oppem, GC de Kam, 02 731 43 31

ZO – 21 SEP – 20.00

MA – 22 SEP – 14.00

Familiar Touch

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

MA – 22 SEP – 20.00

The Last Showgirl

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

DI – 23 SEP – 14.00 EN 19.30

Human Forever

Linkebeek, GC de Moelie, 02 380 77 51

DI – 23 SEP – 20.00

Mr. K

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

DI – 23 SEP – 20.00

Vermiglio

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

The Phoenician Scheme

MA – 29 SEP – 20.00

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

DI – 30 SEP – 20.00

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

DI – 30 SEP – 20.00

Anora

Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

DI – 30 SEP – 20.00

Mond (Moon)

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

EXPO

1 SEP TOT 31 OKT

Warm en Koud Licht

SEBA schilderijen

Wezembeek-Oppem, GC de Kam, 02 731 43 31

6 TOT 28 SEP

Leeuw tijdens WO II

Sint-Pieters-Leeuw, CC Coloma, 02 371 22 62

TOT 7 SEP

In Between Spaces

collectie-assemblage van Mu.ZEE

Drogenbos, FeliX Art & Eco Museum, 02 377 57 22

TOT 13 SEP

Laatbloeiërsacademie stelt tentoon

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

📍 Enzo (16/9)

13 EN 14 SEP

Super Ruimte(s)

Open Monumentendag

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

15 SEP TOT 13 OKT

Show Off

KunstAs

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

16 SEP TOT 30 OKT

Eygenaerdige Verenigingen

Heemkundige Kring

Tervuren, CC De Warandepoort, 02 766 53 47

19 TOT 21 SEP

Rite (6-106j)

Stormopkomst

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

19 SEP TOT 25 JAN

John Baldessari.

Parabels, fabels en andere grote verhalen

Brussel, Bozar, www.bozar.be

TOT 28 SEP

Publiek Park

zomerproject

Meise, Plantentuin, www.plantentuinmeise.be

TOT 16 NOV

David Claerbout.

At the window

Gaasbeek, Kasteel van Gaasbeek, www.kasteelvangasbeek.be

OPSTAP

ZO – 7 SEP – 14.00

Arboretum onder loep van ontdekkingsreizigers & verzamelaars

Tervuren, parking Eikestraat 102, www.ngz.be

ZO – 14 SEP – 14.00

In het spoor van Jan van Ruusbroec en de priorij

Hoeilaart, Bosmuseum, www.ngz.be

ZO – 21 SEP – 14.00

Hop vroeger en nu

Dilbeek, kerk van Sint-Ulriks-Kapelle, 02 466 20 30

DO – 25 SEP – 14.00

Hoeilaart, groen en vol geschiedenis

Hoeilaart, hoofdingang kerk, www.ngz.be

VARIA

Ezelsoor (+6j)

gratis boekenkaftdag

DI – 2 SEP – 15.30

Wezembeek-Oppem, GC de Kam, 02 731 43 31

WO – 3 SEP – 12.00

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

WO – 3 SEP – 13.00

Drogenbos, GC de Muse, 02 333 05 70

Sint-Genesius-Rode, GC de Boesdaalhoeve, 02 381 14 51

WO – 3 SEP – 14.00

Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

Meise, GC De Muze van Meise, 02 892 24 40

VR – 5 SEP – 15.30

Linkebeek, GC de Moelie, 02 380 77 51
Sint-Pieters-Leeuw, CC Coloma, 02 371 22 62

ZO – 7 SEP

De Gordel

De Rand, verschillende locaties, www.degordel.be

12, 13 EN 14 SEP

Jezus-Eik kermis 2025

Jezus-Eik, GC de Bosuil, 02 657 31 79

Repair Café

ZA – 13 SEP – 10.00

Vilvoorde, Diestencentrum De Meer, 02 447 05 46

ZO – 14 SEP – 14.00

Wezembeek-Oppem, GC de Kam, 02 731 43 31

ZO – 14 SEP – 10.00

Eerste vinyl platenbeurs in Club 77b

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

WO – 17 SEP – 20.00

Caraïben, van Columbus tot Castro

Patrick Dewilde

Meise, GC De Muze van Meise, 02 892 24 40

ZA – 20 SEP – 14.00

Appelfeest

Sint-Genesius-Rode, GC de Boesdaalhoeve, 02 381 14 51

ZO – 21 SEP – 14.00

Kleuterhappening (2-6j)

omnisport

Sint-Pieters-Leeuw, Wildersportcomplex, 02 371 22 62

ZO – 28 SEP – 10.00

Kijk! Ik fiets! 2025

Leer fietsen op twee wielen

Wezembeek-Oppem, Heilig Hartcollege, 02 731 43 31

ZO – 28 SEP – 13.30

WEMove

gratis sport- en spelnamiddag

Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

ZO – 28 SEP – 10.00

Trekpaardendag

Sint-Pieters-Leeuw, Colomapark, 02 371 22 62

Expo John Baldessari

Kunst als een spelletje

Als kunst 'conceptueel' wordt, haken veel mensen af. Misschien kan de overzichtstentoonstelling van de immer speelse Amerikaanse kunstenaar John Baldessari in Bozar hen toch overtuigen?

TEKST Michaël Bellon – **FOTO** Two Figures and Two Figures (Masked) with Blue Shape, 1990, Herbert Foundation (Gent)

John Baldessari (Californië, 1931-2020) behaalde in 1957 zijn Master of Arts in schilderkunst. Hij studeerde ook kunstgeschiedenis en gaf bijna veertig jaar les. Hij begon zijn carrière als schilder met 'gewone schilderijen', maar voegde al snel tekst en foto's aan zijn canvassen toe. Na een tijd bestonden zijn schilderijen soms uitsluitend uit tekst. Hij maakte ook collages met teksten en foto's uit films, televisie, of krantenknipsels. Die verwijzingen naar populaire cultuur illustreren zijn verwantschap met Pop Art.

De combinatie van fotocollages en tekst kon ook leiden tot nonsensicale combinaties, die doen denken aan de surrealist René Magritte, wiens werk Baldessari zeker beïnvloedde. De New Yorkse kunsthistoricus David Platzker, die nog curator was van het Museum of Modern Art (MoMA) en nu een van de drie curatoren is van de expo in Bozar, herinnert zich dat Baldessari 'een affiniteit had met het werk van Marcel Broodthaers en René Magritte, die vaak samen werden tentoongesteld.' Collega-curator Rita McBride, die deels in Californië woont, voegt daaraan toe 'dat het sterke Belgische gevoel voor humor hem aansprak'.

Speelvogel

Baldessari was vooral iemand die vaak iets anders wou doen. In het begin van de jaren 1960 stopte hij zelfs helemaal met figuratieve en abstracte schilderijen om zich te richten op nieuwe artistieke vormen: video's, fotografie, prenten, beeldhouwkunst, tekstuele kunst, kunstenaarsboeken, installaties en schilderijen, prints, films en sculpturen. Hij combineerde verschillende van die media en stoeide zelfs met reproducties van andere kunstenaars. Zijn kunstklassen aan Calarts in Californië stonden niet in het teken van één medium. Zelf bleef hij voortdurend experimenteren.

Daarmee was hij, samen met Sol Lewitt, een van de gangmakers van de conceptuele kunst. De conceptuele beeldende kunst is een zoe-eeuwse benadering waarbij de verhouding tussen de maker en de beschouwer een bepaald werk verder aan het schuiven gaat. Kunst begon op een radicale manier naar zichzelf te kijken toen Marcel Duchamps een urinoir omtoverde tot het werk Fountain in 1917, maar de term conceptuele kunst ontstond pas in de jaren 1960. Het idee van de kunstenaar, het

theoretische verhaal achter het werk en het uitdokteren van de procedure om tot het werk te komen, eisen in de conceptuele kunst meer aandacht dan het eindresultaat in de galerie of in het museum. De esthetiek van het uiteindelijke fysieke object is minder belangrijk. Spel, grap, gedachten-experiment, provocatie of performance stelen de show, en moeten door de kijker worden gereconstrueerd.

Uitleggen

De kritiek dat conceptuele kunst de kijker te veel zou sturen of zou wijzen op wat die al dan niet moest zien of voelen, recupereerde iemand als Baldessari graag. Bijvoorbeeld door schilderijen die letterlijk *uitlegden* hoe je ernaar moest kijken. Door foto's te maken van vingers die letterlijk naar objecten wijzen. Of door andere schilders zijn schilderijen te laten schilderen op basis van zijn aanwijzingen. Kunst moet niets meer, en dus ook niet altijd ernstig, leerzaam, stichtend, troostend of bewonderenswaardig zijn. De spelende mens wil ook wat, en hij was zo'n spelende mens. Sommige van zijn werken lijken zelfs heel erg op spelletjes, waarbij

hij zichzelf bijvoorbeeld de opdracht geeft om iets te doen met een balletje en dat dan op een of andere manier registreert. Kunst krijgt, net als een spel, tijdelijk een willekeurige set van regels. Iconisch in zijn werk zijn de speelse, kleurrijke stippen waarmee hij gezichten op zijn foto's of zijn schilderijen beplakte.

Koekenbakker

Baldessari werd bijna negentig. De expo in Bozar is de eerste grote Europese tentoonstelling gewijd aan zijn werk sinds zijn overlijden in 2020 en beslaat liefst duizend

“ De combinatie van fotocollages en tekst kon ook leiden tot nonsensicale combinaties, die doen denken aan de surrealist René Magritte.

vierkante meter van de Ravenstein-zalen. Die ruimte is niet zo moeilijk te vullen, want Baldessari maakte duizenden werken. Ook al vernietigde hij in 1970 alle schilderijen die hij tussen 1953 en 1966 maakte in het kader van een kunstproject dat The Cremation Project heette. Van de as bakte hij en zijn kompanen toen koekjes. Tussen de meer dan 60 werken in Bozar zitten veel monumentale installaties. Daarnaast worden foto's, schilderijen, video's en zelfs behang tentoongesteld, vooral uit de periode van de jaren 1980 tot 2000.

Baldessari kreeg trouwens eerder erken-

ning in Europa dan in de Verenigde Staten. Hij had een bijzondere band met Brussel, waar hij exposeerde bij Galerie Meert en in het Paleis voor Schone Kunsten eerder al de expo John Baldessari: Recent Works presenteerde. 'Ik twijfel er niet aan dat John deze tentoonstelling zou zien als een soort thuiskomst in een stad waar hij echt van hield', aldus Platzker.

'De expo is niet bedoeld om volledig te zijn, maar vertegenwoordigt de meest relevante momenten uit zijn carrière', legt Bartomeu Marí uit. Marí woont in Madrid, was directeur van Witte de With in Rotterdam en curator bij de Fondation pour l'Architecture in Brussel. Hij werkte vaak met Baldessari en is de derde curator van de expo in Bozar.

De titel *Parables, Fables, and Other Tall Tales* eert volgens Platzker Baldessari als verhalenverteller. 'Zowel in zijn kunst als in het dagelijkse leven zag hij het vertellen van verhalen als een middel om ervaringen en kennis over te brengen en informatie door te geven aan zijn studenten en vrienden.'

'De benadering van de expo is immersief', voegt Rita McBride toe, 'niet lineair of chronologisch.' Door zijn experimenten met het zich toe-eigenen van beelden en zijn collages van film en fotografie, was hij volgens de curatoren ook een voorloper van de onbeperkt digitale beeldbewerking van vandaag. •

19 SEP TOT 1 FEB

John Baldessari. Parabels, fabels en andere grote verhalen

Brussel, Bozar, www.bozar.be

Kom dat zien!

De machinekamer is vernieuwd. Sinds 1 juni 2025 heeft RandKrant een nieuwe website. Je vindt er op een snelle en overzichtelijke manier heel wat informatie, achtergrondnieuws en beelden over onze regio van de Vlaamse Rand. Nieuwsgierig? Neem een kijkje op www.randkrant.be.

RandKrant bestaat ondertussen 29 jaar. Voor wie in een nostalgische bui is: alle edities van ons magazine kan je op de nieuwe website inkijken. Dan merk je dat we voorbij het snelle dagnieuws, in analyses en long-reads, berichten over de evoluties van deze specifieke regio, dat we het randgevoel in perspectief zetten, dat we de hand uitreiken naar iedereen die hier woont of die geïnteresseerd is in de Vlaamse Rand.

Met onze nieuwe website zetten we een interessante stap voorwaarts om via grote of kleine schermen ook online meer aanwezig te zijn. Meer dan ooit zijn daarbij achtergrondverhalen en verhalen van de mensen zelf van groot belang. Wat gebeurt er? En: waarom? Maar kijk en oordeel vooral zelf, en laat ons weten wat jij ervan vindt. •

FOTO Ivan Put

Kom dat zien!
www.randkrant.be

FAVORIETEN VAN

Farideh Ghalandari

FAVORIET GERECHT**UIT IRAN**

Baghala ghatogh:
omelet van ei en
tomaten.

FAVORIETE PLEK**IN IRAN**

Bloementuin van
Shiraz.

MOOISTE HERINNERING**AAN IRAN**

Mijn vader die elk
jaar voor Noroez
(Perzisch nieuw-
jaarsfeest) ons huis
wit schilderde en
viooltjes in de moes-
tuin plantte.

Het leven begint altijd opnieuw

‘Waar je ook naartoe gaat, de kleuren van de hemel zijn overal dezelfde’, zegt Farideh Ghalandari, een dame uit Iran die sinds 1991 onder de Belgische hemel in Sint-Stevens-Woluwe woont.

TEKST Nathalie Dirix - FOTO Filip Claessens

Het oorspronkelijke plan was nochtans om naar de Verenigde Staten te emigreren. ‘Eerst zouden we een tijdje bij een Iraanse vriend in België verblijven en dan de oversteek naar Amerika maken. Maar het lot neemt soms rare wendingen. Wij zijn in België gebleven en onze vriend is naar de Verenigde Staten verhuisd.’

Bezig bijtje

De voorbije jaren heeft Ghalandari niet stilgezeten. Dat merk je aan haar kennis van het Nederlands en de initiatieven die ze nam. ‘Achtien jaar geleden hebben we Zaman Nou opgericht, een Vlaams-Perzische toneelvereniging. Onze doelstelling is eenvoudig: Iranërs en Vlamingen dichter bij

elkaar brengen via cultuur. Cultuur leert ons dat we allemaal mensen met gelijkaardige verlangens en gevoelens zijn. In Iran kwam ik in contact met straattheater. Het zette me ertoe aan drama te studeren.’

Begin dit jaar startte Ghalandari een naaiatelier. ‘Het idee is ontstaan toen we de voorbereidingen deden voor het Noroez festival. Noroez is het Perzische nieuwjaarsfeest dat elk jaar rond het begin van de lente plaatsvindt. We hadden nood aan traditionele klederdracht en besloten die zelf te maken. We zijn vastbesloten ermee door te gaan tot we een heel kledingarchief hebben aangelegd.’

Het eeuwige, nieuwe begin

Het woord ‘noroez’ is gevallen. In de Perzische cultuur is het een belangrijk begrip. Norouz staat voor ‘nieuwe dag’, de terugkeer van de lente, de zon, het licht. Het symboliseert de hernieuwing van het leven en de hoop op een betere toekomst.

‘Op 21 maart vieren wij het lentefeest. Dat wij anderen met die eeuwenoude traditie nu ook in Brussel, Vlaanderen en België via het Noroez festival kunnen laten kennismaken, vind ik subliem. Noroez leeft in Brussel. Het feest herinnert ons eraan dat het leven altijd opnieuw begint. En dat de lente aan iedereen toebehoort.’ Ghalandari gelooft in de verbindende kracht van cultuur. Zij houdt ook een stevig pleidooi voor meer wandeltochten waaraan mensen van allerlei achtergronden kunnen deelnemen. ‘Al wandelend leer je elkaar beter kennen.’

Taalliefhebber

Ghalandari houdt van de Perzische poëzie. In het bijzonder van de gedichten van Khayyam Neyshabouri. Hij schreef in kwatrijnen, verzen die uit vier regels zijn opgebouwd. Een voorproefertje:

*‘Mensen spreken van de hemel –
er is geen andere hemel dan hier;
Mensen spreken van de hel –
er is geen andere hel dan hier;
Mensen spreken van het hiernamaals
en toekomstige levens
O liefde, er is geen ander leven dan hier.’*

EN Life is a constant unfolding of new beginnings

‘Wherever life may take you, the sky is always painted in the same colours,’ says Farideh Ghalandari, an Iranian woman who decided to make her home beneath the Belgian sky in Sint-Stevens-Woluwe back in 1991. ‘Zaman Nou, a Flemish-Persian theatre company, was founded eighteen years ago with the straightforward goal of bringing Iranian and Flemish people closer together thanks to the power of culture. Culture reminds us that, at heart, we are all human, driven by similar desires and feelings. My introduction to street theatre in Iran stirred a passion that compelled me to delve into the study of drama.’ Norouz, the Persian New Year, means new day and marks the return of spring, sunlight, and renewal. It stands as a symbol of life’s rebirth and the hope for a better future.

Wat ziet ze als zij naar de toekomst kijkt? ‘Ik hoop dat de toekomst een frisse wind en nieuwe energie met zich meebrengt. Laten we onze jongere generatie, van welke afkomst ook, steunen. Zij zijn onze toekomst. Hoe meer zij zich gesteund voelen, hoe beter zij geplaatst zijn om onze samenleving van morgen een duurzame en humane vorm te geven.’ ●